

Handhavingsuitvoerings-
programma 2022

Fysieke leefomgeving en veiligheid

Vastgesteld bij collegebesluit 21 december 2021

2022

Gemeente Leeuwarden

Handhavingsuitvoeringsprogramma 2022

Fysieke leefomgeving en veiligheid

Vastgesteld bij collegebesluit 21 december 2021

Gemeente **Leeuwarden**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4	4. Uitvoering per handhavingsdomein	14
1.1 Aanleiding en doel	5	4.1 Naleefgedrag	15
1.2 Programmatische handhaven	5	4.2 Koppeling budget	15
1.3 Leeswijzer	5	4.3 Prioritering - risico-analyse	16
2. Actuele ontwikkelingen en speerpunten	6	4.4 Meldingen en handhavingsverzoeken	16
2.1 COVID-19	7	5. WABO-domeinen	17
2.2 Personen met onbegrepen gedrag	7	5.1 Bouw	19
2.3 Interbestuurlijk Toezicht Provincie, Wabo-domeinen	7	5.2 Brandveiligheid	22
2.4 Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	8	5.3 Inrichtinggebonden milieu	24
2.5 Kwaliteitscriteria VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving)	8	5.4 Bodem	27
2.6 Veilige publieke taak - handhaving	9	6. Fysieke Openbare Ruimte, Bijzondere wetten en Veiligheid	29
2.7 Afval	9	6.1 Fysieke openbare ruimte	30
3. Integrale aanpak	10	6.2 Bijzondere wetten	34
3.1 Samenwerking rond evenementen	11	6.3 Veiligheid	36
3.2 Wijkgericht werken	13	Bijlage: Beschikbare handhavings-capaciteit per handhavingsdomein 2022	39
3.3 Integrale aanpak ondermijning	13		

1

Inleiding

1. Inleiding

1.1 AANLEIDING EN DOEL

Het Handhavingsuitvoeringsprogramma (hierna: HUP) komt voort uit de Kadernota Handhaving, Fysieke leefomgeving en veiligheid (hierna: Kadernota). De Kadernota is op 31 maart 2014 vastgesteld door de gemeenteraad.

Vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is het verplicht te beschikken over een handhavingsbeleid (Kadernota) en een jaarlijks vastgesteld uitvoeringsprogramma (HUP) en jaarverslag. Voor de fysieke leefomgeving en veiligheid werken we vanaf 2015 met één integraal uitvoeringsprogramma.

Doel van het HUP is inzicht te geven in de uitvoering van toezicht en handhaving op het gebied van: Bouw, Brandveiligheid, Inrichtinggebonden milieu, Bodem, Fysiek openbare ruimte, Bijzondere wetten en Veiligheid.

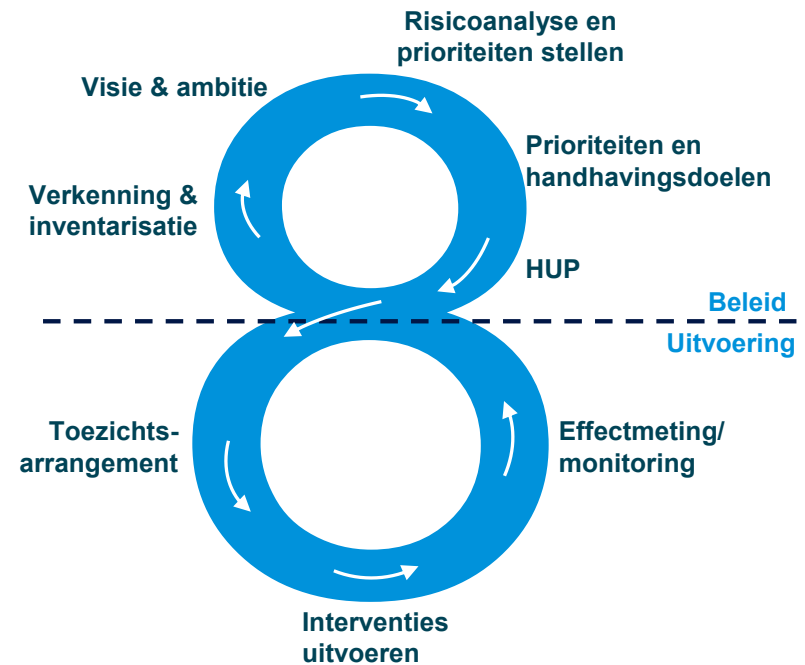
Onder deze handhavingsdomeinen valt een breed scala aan landelijke en gemeentelijke regelgeving zoals de Woningwet, Wet ruimtelijke ordening, Wet milieubeheer, Wet bodembescherming, Algemeen Plaatselijke Verordening (APV), Parkeerverordening, Alcoholwet, Coffeeshopbeleid en Prostitutiebeleid.

1.2. PROGRAMMATISCH HANDHAVEN

Leeuwarden heeft gekozen voor programmatisch handhaven. Hierin wordt beleidsvaststelling gevolgd door uitvoering. De uitvoering wordt steeds gevolgd, geëvalueerd en bijgesteld. Deze fasen maken deel uit van een zich herhalend, cyclisch proces. De verschillende stappen staan in onderstaande figuur.

In de bovenste lus wordt het handhavingsbeleid geformuleerd. De laatste stap in de beleidslus wordt gevormd door het HUP. Het HUP is een sturingsdocument dat jaarlijks wordt vastgesteld. Hierin wordt aangegeven op welke onderwerpen de handhaving zich richt, welke handhavingsdoelen worden beoogd, welke aanpak daarbij is gekozen en welke menskracht de uitvoering van deze aanpak vraagt.

De onderste lus is de uitvoeringslus. Hierin staat toezicht en handhaving in de praktijk centraal. Via monitoring en effectmetingen worden gegevens verzameld die op hun beurt de input vormen voor de volgende jaarcyclus.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 staat een omschrijving van actuele ontwikkelingen en speerpunten, gevolgd door hoofdstuk 3 integrale samenwerking. Hoofdstuk 4 bevat een nadere toelichting op de uitvoering per handhavingsdomein. In de hoofdstukken 5 en 6 worden de domeinen verder uitgewerkt. Door de verschillende (wettelijke) achtergronden zijn de uitwerkingen per domein verschillend. Doelstelling bij elk domein is echter hetzelfde, namelijk inzicht te verschaffen in de werkzaamheden voor 2022. Tot slot is in de bijlage een toelichting gegeven op de geplande inzet voor 2022 in uren of aantallen.

2

Actuele ontwikkelingen
en speerpunten

2. Actuele ontwikkelingen en speerpunten

Dit hoofdstuk gaat in op een aantal actuele ontwikkelingen en speerpunten die van belang zijn voor 2022.

2.1 COVID-19

Een groot deel van het jaar 2020 en geheel het jaar 2021 heeft in het teken gestaan van COVID-19. Onderhand kent Nederland een relatief hoge vaccinatiegraad toch zijn ten tijde van het schrijven van dit uitvoeringsprogramma de Coronamaatregelen weer aangescherpt. Daarom wordt er in het jaar 2022 ook rekening gehouden met de aanwezigheid van COVID-19. Het is nog onbekend in welke vorm de aanwezigheid van COVID-19 in 2022 een rol gaat spelen.

Onze ervaring met de uitvoering van het HUP 2021 is dat vanwege COVID-19 de gestelde doelen niet altijd gehaald konden worden. We maken dan ook een voorbehoud of de doelen, die in dit programma worden gesteld, worden behaald. Dit is afhankelijk van hoe de situatie rondom COVID-19 zich zal ontwikkelen en de daarbij horende maatregelen. Waar bepaalde toezichthoudende- en handhavende taken niet kunnen worden uitgevoerd, kan besloten worden om juridische, beleidsmatige- en handhavingscapaciteit te reserveren voor werkzaamheden welke samenhangen

met het voorkomen van verdere verspreiding van COVID-19. Verder is het zo zijn dat bepaalde werkzaamheden niet- of beperkt kunnen worden uitgevoerd omdat de samenleving door COVID-19 anders is ingericht. Ook bestaat de mogelijkheid dat vanwege opgelegde maatregelen controles op de naleving van bouw- en milieuregelgeving niet kunnen worden uitgevoerd omdat te allen tijde de veiligheid van burgers en medewerkers van de gemeente Leeuwarden gewaarborgd moet worden.

Er is wel bewust voor gekozen om, ongeacht COVID-19 en eventueel geldende maatregelen om besmetting zoveel mogelijk te voorkomen, een Handhavingsuitvoeringsprogramma voor 2022 op te stellen. Dit om – net als andere jaren – te fungeren als leidraad en om kenbaar te maken welke prioriteiten er zijn gesteld en welke toezichthoudende- en handhavende taken worden uitgevoerd om zo een bijdrage te leveren aan een schone, leefbare en veilige gemeente.

2.2 PERSONEN MET ONBEGREPEN GEDRAG

De problematiek rondom personen met onbegrepen gedrag op straat neemt elk jaar toe. In dit kader krijgen handhavers en politie op straat in toenemende mate te maken met personen die onbegrepen gedrag vertonen. Zo vinden in de binnenstad met enige regelmaat incidenten plaats, waarbij onder andere vanuit het toezichtsmodel op wordt geanticipeerd. Voornoemde

vergt van handhavers en politie steeds meer tijd, al dan niet ten laste van andere werkzaamheden. Naast het inzetten op het voorkomen c.q. beheersbaar maken van de situatie, wordt ook ingezet op hulpverlening. Sinds enkele jaren zet het ACT-team (ACT staat voor Assertive Community Treatment) zich in voor dak- en thuisloze mensen die door hun problematiek en/of gedrag moeilijk hun weg vinden binnen het reguliere hulpverleningsaanbod. De handhavers en politie werken samen met het ACT-team, om zo de personen met onbegrepen gedrag en dak- en thuislozen verder te helpen. Het (veiligheids-)beleid, de ambities en doelstellingen ten aanzien van de inzet op deze doelgroep staan onder andere beschreven in het Uitvoeringsprogramma Veiligheidsagenda Leeuwarden 2021-2023.

2.3. INTERBESTUURLIJK TOEZICHT PROVINCIE, WABO-DOMEINEN

De Provincie Fryslân controleert hoe er uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke taak conform het Besluit omgevingsrecht (Bor). Eind 2018 hebben wij hierover van de Provincie een brief ontvangen met de opmerking dat het realiseren van meetbare doelstellingen bij actualisering van het beleid moeten worden meegenomen. Dit wordt meegenomen in de lopende actualisatie van de gemeentelijke Kadernota Handhaving. De verwachting is dat de Kadernota Handhaving eind 2022 vastgesteld kan worden.

2.4. OMGEVINGSWET EN WET KWALITEITSBORGING VOOR HET BOUWEN

De invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen staat gepland op 1 juli 2022. Beide wetten zorgen voor grote veranderingen in het VTH-taakveld. Landelijke regels en vergunningstelsels worden geïntegreerd in de Omgevingswet. Milieuregels die nu in landelijke besluiten staan komen dan deels in het gemeentelijke omgevingsplan. Ook kunnen er taken verschuiven tussen gemeente en FUMO. De Wet Kwaliteitsborging Bouwen verandert de gemeentelijke taken voor o.a. het bouwtoezicht. Private gecertificeerde kwaliteitsborgers gaan voor een deel van de bouwwerken de technische toets vooraf en het bouwtechnisch toezicht tijdens de bouw uitvoeren. In hoofdstuk 5.1, van dit HUP wordt daar verder op in gegaan. Voorbereidingen op de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen zullen in 2022 de nodige tijd en aandacht vragen. Daarbij gaat het in ieder geval om opleidingen, aanpassen van werkprocessen en het op orde brengen van milieudossiers ingeval van de overdracht van taken van de gemeente naar de FUMO.

Van inrichting naar milieubelastende activiteit

Onder de Omgevingswet verdwijnt het begrip ‘inrichting’ uit de Wet milieubeheer (Wm). Het wordt vervangen door een regulering per milieubelastende activiteit. In een bedrijf kan sprake zijn van één of meerdere milieubelastende activiteiten. De rijksregels staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Maar er kunnen ook andere regels gelden. Dit houdt in dat het bestaande inrichtingenbestand moet worden omgezet naar milieubelastende activiteiten.

Ook wordt voor wat betreft de digitalisering hard gewerkt om het nieuwe VTH-systeem Centric Leefomgeving aan te laten sluiten op de DSO (digitaal stelsel Omgevingswet) en daarmee ‘Omgevingswet proof’ te maken. Naast dat we digitaal dan klaar willen zijn voor de Omgevingswet biedt dit ook de kans voor toezicht en handhaving om digitaal toezicht verder te ontwikkelen. Voor de implementatie van Centric Leefomgeving besteden we tijd aan het inrichten van het systeem, het maken van werkafspraken en opleiding.

2.5. KWALITEITSCRITERIA VTH (VERGUNNING- VERLENING, TOEZICHT EN HANDHAVING)

In de wet VTH is bepaald dat gemeenten moeten voldoen aan kwaliteitscriteria om VTH taken uit te voeren. De gemeenten mogen deze kwaliteitscriteria zelf opstellen. Aan de hand van landelijke kwaliteitscriteria heeft de raad in 2017 een verordening kwaliteit VTH vastgesteld en heeft het college de Friese kwaliteitscriteria Frysk Peil F1 vastgesteld. In deze set kwaliteitscriteria worden alle deskundigheidsgebieden benoemd die belangrijk zijn voor de uitvoering van de VTH-taken. Per deskundigheidsgebied zijn eisen geformuleerd voor het gewenste opleidingsniveau van de medewerkers, de vereiste werkervaring en de frequentie waarmee deze werkzaamheden worden uitgevoerd. Omdat de landelijke kwaliteitscriteria zijn geactualiseerd, worden ook de Friese kwaliteitscriteria geactualiseerd. Dit heeft geleid tot een Frysk Peil F2. Begin 2021 is gestart met een actualisatie van de in 2018 gehouden 0-meting om inzichtelijk te maken in hoeverre de werknemers en de organisatie voldoen aan de kwaliteitscriteria Frysk Peil F2. Dit project wordt in Fries verband door alle gemeenten en provincie opgepakt. Er is voor gekozen om, net als in 2018, dit door één bureau te laten doen om de objectiviteit en eenduidigheid te waarborgen.

Als vervolgstap op de 0-meting – om het gewenste kwaliteitsniveau Frysk Peil F2 te bereiken – is gekozen voor het opstellen van ontwikkelplannen per gemeente en het (laten) maken van een Frysk Dashboard. Begin 2022 zal gestart worden met het opstellen van het ontwikkelplan voor de gemeente Leeuwarden.

**De invoering van de Omgevingswet en de
Wet kwaliteitsborging Bouwen staat gepland
op 1 juli 2022. Beide wetten zorgen voor
grote veranderingen in het VTH-taakveld.**

2.6. VEILIGE PUBLIEKE TAAK - HANDHAVING

Het takenpakket waarop de handhavers momenteel worden ingezet is door de jaren heen ontwikkeld en zeer divers. In de kern gaat het om de aanpak van overlast, ergernissen en andere feiten die de leefbaarheid aantasten binnen de openbare ruimte. Naast de bredere inzetbaarheid is de maatschappij verhard en is het ontzag voor overheidsorganen en haar medewerkers verminderd. De praktijk maakt dat handhavers steeds vaker agressief bejegend worden. Het handhaven van 'de kleine norm' brengt dikwijls weerstand met zich mee. Niet zelden is er sprake van verbale agressie. Agressief gedrag in de brede zin van het woord komt voor binnen alle lagen van de samenleving. Het is niet exclusief terug te brengen naar één doelgroep, hetgeen het handhaven soms complex maakt.

Er is al veel in Leeuwarden geïnvesteerd om risico's te verkleinen of te beheersen. Handhavers in Leeuwarden hebben een uitgebreid pakket aan veiligheidsmaatregelen. Zo werken zij in koppels, beschikken zij over een veiligheidsvest, een C2000 portofoon, een functionerend bedrijfsopvangteam en liggen er goede afspraken met de politie als het gaat om inzet op taken (handhavingsarrangement) en heeft men eind 2020 de beschikking over een bodycam. Naast het voornoemde heeft Leeuwarden in het jaar 2021 meegedaan aan de pilot: "korte wapenstok boa". In het jaar 2022 wordt net als in andere jaren doorlopend geïnvesteerd in trainingen in het kader van de-escalatie en communicatie. Verder houdt Handhaving de landelijke ontwikkelingen ten aanzien van geweldsmiddelen in de gaten.

2.7. AFVAL

Een duurzame toekomst is van belang voor huidige- en toekomstige generaties. In Leeuwarden zijn we daarom ambitieus op het gebied van huishoudelijk afval. In dit kader heeft de gemeenteraad drie doelstellingen vastgesteld, te weten: maximaal 100 kilo restafval per inwoner in 2022, maximaal 30 kilo restafval in 2030 en afvalvrij in 2050. Om de doelstellingen te halen, was het de bedoeling om per 2022 gebruik te maken van prijsdifferentiatie ten aanzien van afvallediging. Vanwege technische problemen bij de containerleverancier, is het hanteren van prijsdifferentiatie uitgesteld naar 2023 (door prijsdifferentiatie toe te passen wordt een prikkel gegeven om bewust(er) afval te scheiden). Wel wordt er conform 'goed terecht in Leeuwarden' gewerkt en worden meer faciliteiten geboden om afval te scheiden en is het mogelijk dat burgers meer inzicht krijgen in het afval dat zij aanbieden. Tot slot wordt de extra handhavingscapaciteit van twee FTE (incidenteel) welke was voorzien in het plan, ongewijzigd doorgevoerd.

**In het jaar 2022
wordt net al in
andere jaren
doorlopend
geïnvesteerd in
trainingen in
het kader van
de-escalatie en
communicatie.**

3

Integrale aanpak

3. Integrale aanpak

Medewerkers vanuit verschillende domeinen pakken gezamenlijk taken op om deze zo effectief en efficiënt mogelijk uit te voeren. Samenwerking vindt dan ook plaats op tal van onderwerpen (zoals aanpak ernstige vervuilde woningen) en bij tal van gelegenheden (zoals een milieuproject op provinciaal niveau).

Daar waar mogelijk ondersteunen toezichthouders en handhavers elkaar en voeren gezamenlijk een controle uit en/of vervullen oog- en oorfunctie. Dit kunnen toezichthouders vanuit de verschillende gemeentelijke domeinen zijn, zoals Handhaving en vanuit de Wabo-domeinen. Maar ook kan dit zijn in samenwerking met een andere handhavingspartner, zoals de politie, de brandweer en de FUMO. Doel hiervan is om de toezichtlast voor bedrijven/burgers te verminderen en een éénduidige communicatie richting betrokkenen te realiseren. Bij samenwerkingsverbanden brengt elke domein haar eigen specialisme in. Via het Coördinatieteam Handhaving en Stuurgroep Handhaving worden diverse handhavingscasussen multidisciplinair besproken en aangepakt.

Hieronder een aantal voorbeelden van integrale samenwerking, die in 2022 zullen plaatsvinden of hun doorloop in dat jaar hebben.

3.1. SAMENWERKING ROND EVENEMENTEN

In de gemeente worden veel evenementen georganiseerd, variërend van relatief kleine wijkactiviteiten tot grote evenementen met landelijke uitstraling en (tien-)duizenden bezoekers. Verwacht wordt door het versoepelen van de coronamaatregelen dat er in 2022 weer (meerdaagse) evenementen mogelijk zijn. Er zal om de grotere en vooraf geselecteerde evenementen zo goed mogelijk te laten verlopen, weer intensief worden samengewerkt. Deze werkwijze wordt met regelmaat besproken en aangescherpt en wordt ook in 2022 voortgezet.

De diversiteit en de groei van het aantal evenementen vraagt om een integrale en preventieve aanpak. Vooral de grotere evenementen vergen hierbij veel inzet van de betrokken sectoren Juridische en Veiligheidszaken, Grondzaken Economie en Bedrijfsvoering, Vergunningen & Leefomgeving, Duurzame Omgevingskwaliteit, Evenementen en Toezicht, Ruimtelijke Ontwikkeling en Inrichting en Wijkzaken.

Bij de evenementen wordt gekeken naar vele aspecten, zoals het nauwlettend monitoren van publiekstromen, verstrekken alcohol aan minderjarigen, controle op- en afbouw, constructieve veiligheid podia, brandveilig gebruik, geluidsaspecten, ecologische aspecten, afval en verkeersaspecten.

Om deze taken in 2022 zo efficiënt/effectief mogelijk op te pakken en daarbij mee te gaan in de meest recente ontwikkelingen wordt, evenals in voorgaande jaren, een aantal concrete acties uitgezet, zoals:

- integrale voorbereiding op evenementen, onder andere vanuit het oogpunt openbare orde en veiligheid;
- inzet van een Veiligheidsteam of Klein Comité bij risicovolle evenementen;
- inzet van cameratoezicht tijdens of na afloop van bepaalde evenementen;
- inzet van Alcoholwetcontrole om verstrekking van alcoholhoudende dranken aan minderjarigen tegen te gaan;
- realiseren van een voor- en naschouw, in het bijzonder bij grote evenementen in gemeentegroen, ten behoeve van het voorkomen van schades en het netjes achterlaten van de locatie;
- toezicht op naleving van de verleende evenementenvergunning en toezicht ten behoeve van openbare orde, veiligheid en leefbaarheid rondom een evenement;
- het gebruik van Munisense dat continue het muziekgeluid kan monitoren;
- brandveilig gebruik protocolleren vanuit een risicobenadering;
- het controleren van grote podia vanuit een risicobenadering;
- het zoeken van de samenwerking met andere handhavingsinstanties op het gebied van ecologie en daarmee het vergroten van het kennisniveau.

Aandachtspunt: inzet toezicht vanuit Wabo-domein

Het toezicht op evenementen vergt veel capaciteit (zowel geluid als constructieve- en brandveiligheid). Alleen de geprioriteerde evenementen worden gecontroleerd. Meer inzet is niet mogelijk en zou ten koste gaan van andere risicovolle/geprioriteerde onderwerpen, zoals controles op bestaande bouwwerken, garagebedrijven en horecabedrijven.

De verwachting is wel dat na de versoepelingen van de corona maatregelen in 2022 weer volop evenementen worden georganiseerd wat extra druk en inzet van het toezicht vergt. Ook zijn bewoners gewend aan een stillere omgeving waardoor verwacht wordt extra inzet te moeten plegen op meldingen geluidsoverlast tijdens de evenementen. Er wordt toezicht gehouden op bouwkundige constructies en brandveiligheid bij evenementen met meer dan 5.000 bezoekers en/of bijzondere locaties en/of constructies. Het gaat om ca. 9 evenementen per jaar.

Specifiek bij muziekevenementen wordt gecontroleerd

op de geluidsniveaus en begin- en eindtijden van de muziek. Het voldoen aan de vergunde geluidsniveaus en het houden aan vergunde aanvangs- en eindtijden is afhankelijk van menselijk handelen van de vergunninghouder/organisatie en vraagt om een vorm van toezicht waarbij toezichthouders gedurende het evenement bereikbaar aanwezig zijn.

Het doel van de controles is dat organisaties zich houden aan de geluidsvoorschriften en evenementenorganisaties worden begeleid bij het monitoren en beheersen van de geluidsniveaus. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het systeem Munisense dat continue het geluidsniveau monitort. De omvang hiervan betreft zo'n 10 tot 12 evenementen.

Als de toezichthouders niet fysiek aanwezig zijn, wordt het geluidsniveau, bij in ieder geval de grote evenementen in de binnenstad, met een geluidmeetsysteem continue gemonitord. De evenementenorganisator krijgt de mogelijkheid, middels een account, gebruik te maken van het meetsysteem. De omvang hiervan bedraagt circa 15 evenementen.

De verwachting is dat na de versoepelingen van de Coronamaatregelen in 2022 weer volop evenementen worden georganiseerd wat extra druk en inzet van het toezicht vraagt.

3.2. WIJKGERICHT WERKEN

Op kleine schaal wordt in Leeuwarden al enige tijd wijkgericht gewerkt, o.a. in de Vlietzone. Dit met als doel om ontwikkelingen in kaart te brengen, ergernissen in de wijken te beteugelen en de leefbaarheid te verbeteren. Het wijkgericht werken maakt dat handhavers, maar ook toezichthouders van andere afdelingen en samenwerkingspartners, frequent in een wijk aanwezig zijn. Zij pakken zaken integraal op en werken multidisciplinair samen. Het taakaccent voor handhavers ligt op het gastheerschap, zichtbaar aanwezig zijn, toezicht op afvaloverlast, parkeeroverlast en sociale overlast. Hierdoor staan zij dicht bij de burger en is het optreden ook direct zichtbaar. Problemen die niet direct kunnen worden opgelost, worden naar de betreffende vakafdeling doorspeeld voor verdere afhandeling.

Vlietzone

De problematiek heeft raakvlakken met alle drie de domeinen (sociaal, veiligheid en fysiek). Er wordt dan ook vanuit verschillende invalshoeken inzet gepleegd. Denk hierbij aan de wijkteams en opbouwwerk, wijkaanpak en de werkplaats Oud Oost. Met de inwoners wordt samen gekeken hoe we de wijk schoon, veilig kunnen houden. Dit het liefst door acties en projecten die preventief werken, maar ook door toezicht en handhaving vanuit het Veiligheidsdomein en het Fysiek domein. Vanuit het Veiligheidsdomein richt zich dit op personen, maar richting de meer politionele taken heeft de gemeente een beperkte rol. De inzet van handhavers is in de Vlietzone meer dan in andere Leeuwarder wijken. Het toezicht richt zich onder andere op parkeeroverlast, afvalproblematiek en jeugdoverlast. Door de zichtbaarheid van “blauw” op straat wordt de benaderbaarheid vergroot en kunnen mogelijke

problemen tijdig worden opgepikt en/of worden doorgegeven aan de juiste afdeling. Het Fysiek domein kijkt onder andere naar de constructieve veiligheid van panden en in hoeverre er conform bestemmingsplan wordt gehandeld. Een voorbeeld hiervan is (illegale) kamerverhuur. Deze inzet valt onder het bouwtoezicht, onder de posten ‘bestaande bouwwerken’ en ‘strijdig planologisch gebruik bouwwerken’.

Voor de vlietzone zijn een bouwinspecteur (36 uur) en juridisch medewerker (32 uur) aangesteld, die toezien en waar nodig handhaven op de bestaande wet- en regelgeving ten aanzien van illegale bouw en illegaal gebruik, waaronder kamerverhuur en achterstallig onderhoud. Naast het actief de wijk ingaan, worden meldingen vanuit en over de Vlietzone door hen in behandeling genomen. De bouwinspecteur en juridisch medewerker maken deel uit van het ‘interventieteam Vlietzone’. Dit interventieteam is een multi-sectoraal team waarin wordt samengewerkt, o.a. met samenwerkingspartners zoals de politie, om de leefbaarheid te verbeteren, overlast te verminderen en casussen integraal op te pakken.

Vanaf 17 februari 2022 is het voorbereidingsbesluit Leeuwarden – Woningsplitsing en woonzorgfuncties van kracht. Hiermee is het verboden om het bestaande gebruik van gebouwen, gelegen binnen de aangegeven gronden, te wijzigen naar één of meer woningen, wooneenheden of naar een woonzorgfunctie.

Leeuwarden Oost

In 2021 is het twintigjarig programma van start gegaan om vanuit verschillende disciplines inzet te plegen in Leeuwarden Oost. Dit met het oog om de perspectieven van bewoners te verbeteren. Niet

alleen de Vlietzone maakt hier deel van uit, maar ook wijken zoals Heechterp-Schieringen of Bilgaard. Een onmiskenbaar onderdeel om de leefbaarheid in de wijken te verbeteren is het toezicht op en de handhaving van wetten- en regels in de wijk. Door in te zetten op de leefbaarheid ontstaat een positieve invloed op woon- en omgevingskwaliteit en daarmee op de perspectieven van bewoners. In het jaar 2022 wordt begonnen met het verder uitwerken van het concept wijkgericht werken om invulling te geven aan de ambities zoals deze zijn gesteld ten aanzien van Leeuwarden Oost.

3.3. INTEGRALE AANPAK ONDERMIJNING

De aanpak van ondermijnende criminaliteit heeft hoge prioriteit in het veiligheidsbeleid. Deze aanpak behelst de aanpak van witwassen, fraude, milieucriminaliteit (dumping), hennep en harddrugs, illegaal wonen, ongebruikelijk bezit etc. Toezichthouders komen in diverse wijken, dorpen en het buitengebied. Hun waarnemingen en signaleringen zijn van grote waarde en vormen de input voor onze lokale aanpak van ondermijning. Signalen worden besproken en verdeeld. Er wordt gekeken of signalen door de gemeente zelf worden aangepakt of dat wordt opgeschaald naar politie, justitie en RIEC (Regionale Informatie en Expertise Centra).

4

Uitvoering per
handhavingsdomein

4. Uitvoering per handhavingsdomein

4.1. NALEEFGEDRAG

Doelgroepen, inwoners, bedrijven en instellingen, worden gewezen op hun eigen verantwoordelijkheid en er wordt geprobeerd ze daarbij bewust te maken van de wet- en regelgeving. Doel hiervan is om hun betrokkenheid en bewustzijn van eigen handelen te stimuleren. Hiermee proberen we het naleefgedrag op (lange) termijn structureel te verbeteren.

Controles in het veld hebben tot doel om het naleefgedrag te stabiliseren waar het goed gaat, dan wel te verbeteren daar waar het beter kan. Op deze manier wordt gericht ingezet op behoud of verbetering van het naleefniveau en wordt stapsgewijs toegewerkt naar een hoger niveau van naleving. We volgen wat de effecten van onze inzet zijn op het naleefgedrag. De uitkomsten hiervan nemen we mee in onze jaarlijkse evaluatie.

Daarnaast wordt communicatie ingezet als preventief handhavingsmiddel. Dit om op voorhand overtredingen te voorkomen, zodat handhaving niet nodig is en het naleefgedrag te verbeteren.

4.2. KOPPELING BUDGET

Om tot een gericht en realistisch handavingsprogramma te komen zijn de onderwerpen per domein uitgewerkt. Per domein is omschreven op welke onderwerpen de handhaving zich richt, welke

doelen worden beoogd, hoeveel controles worden verwacht en welke aanpak daarbij is gekozen. Op grond daarvan wordt jaarlijks de evaluatie uitgevoerd (jaarverslag).

In de bijlage is een toelichting gegeven op de geplande inzet voor 2022 in uren of aantallen. De uren/aantallen per domein zijn niet echt uitwisselbaar. Elk handavingsdomein heeft eigen specialistische werkzaamheden wat vanuit praktisch oogpunt uitwisseling lastig maakt. Echter bij bepaalde onderwerpen zijn er vanuit de diverse domeinen raakvlakken. Hiervoor bestaan samenwerkingsverbanden en –projecten, waarbij elk domein haar eigen specialisme inbrengt. Daar waar mogelijk ondersteunen toezichthouders en handhavers elkaar en voeren gezamenlijk een controle uit en/of vervullen oog- en oorfunctie voor elkaar.

Het totaal beschikbare budget is gebaseerd op de programmabegroting. De programmabegroting is gekoppeld aan de reguliere jaarlijkse planning- en controlcyclus, zodat de gemeenteraad op de hoogte is van het totale handavingsbudget.

In de weergegeven handavingscapaciteit is weinig vrije ruimte voor bijvoorbeeld de aanpak van actuele problematiek die gedurende het jaar kan opspelen. Bij incidenten moet dan geschoven worden in de gestelde prioriteiten of er worden aan bepaalde prioriteiten minder uren besteed. In de jaarlijkse evaluatie wordt gemotiveerd inzicht gegeven of de geplande aantallen of uren per domein wel of niet zijn gehaald, overschreden etc.

Doelgroepen,
inwoners,
bedrijven en
instellingen,
worden gewezen
op hun eigen
verantwoorde-
lijkheid en er
wordt geprobeerd
ze daarbij bewust
te maken van de
wet- regelgeving.

4.3. PRIORITERING

Risico-analyse

Als bevoegd gezag kunnen en willen we niet alle bouwwerken, inrichtingen en doelgroepen periodiek controleren. Het college kiest ervoor om in te zetten op de meest risicovolle onderwerpen. We leggen de aandacht op die plaatsen waar we vanuit onze ervaring kunnen verwachten dat er een grote kans is op overtredingen (niet naleving), waardoor sterk ongewenste of gevaarlijke situaties zouden kunnen ontstaan. Deze aanpak vraagt om een scherpe prioritering in de te controleren onderwerpen. Daarvoor wordt jaarlijks, voorafgaand aan het opstellen van het HUP, een risico-analyse uitgevoerd.

De risico-analyse is uitgevoerd conform de aanpak die door het Expertisecentrum Rechtshandhaving van het Ministerie van Justitie is ontwikkeld in het kader van programmatisch handhaven. In deze aanpak wordt voor het bepalen van het risico de volgende formule gehanteerd:

Risico = kans op niet-naleving x negatief effect.

De uiteindelijke risicoscore is bepaald door de volgende stappen te doorlopen. Per handhavingsdomein zijn handhavingsonderwerpen gekozen waaraan scores zijn toegekend met betrekking tot de 'kans op niet naleving' (hoe groot is de kans dat een doelgroep de regels niet naleeft) en het 'negatief effect' (hoe groot zijn de negatieve gevolgen als de regels niet worden nageleefd). Beide worden gescoord op een 5-puntenschaal, waarbij een maximale score van 25 is te behalen. De scores per handhavingsdomein zijn uniek en gebaseerd op de inschatting van de betrokken handhavers en zijn onderling niet te vergelijken.

De uitkomsten van de risico-analyse zijn geordend op aflopend risico. Meer informatie over de risico-analyse staat omschreven in de Kadernota Handhaving en in het verslag Risico-analyse Fysieke leefomgeving - 2019. Voor de komende periode is er geen aanleiding om de risico-analyse te wijzigen.

Voor het handhavingsdomein Veiligheid is het beleid van de gemeente Leeuwarden vastgelegd in de Veiligheidsagenda 2019 en 2023 en het Uitvoeringsprogramma veiligheid 2021 en 2022. Omdat hierin reeds een systematiek is opgenomen om de inzet voor de komende jaren te bepalen, is het domein Veiligheid niet in deze risico-analyse meegenomen.

4.4. MELDINGEN EN HANDHAVINGSVERZOEKEN

De risico-analyse is bedoeld als leidraad om toezicht en handhaving in te zetten op de meest risicovolle onderwerpen (onderwerpen waarbij de kans op overtreding groot is). Vanwege de gelimiteerde capaciteit wordt aan diverse onderwerpen in de lagere prioritering in principe in mindere mate of zelfs geen aandacht besteed. Wanneer naar aanleiding van meldingen of handhavingsverzoeken toch inzet nodig blijkt, kan de inzet ten koste gaan van de gerichte inzet op prioritaire onderwerpen. Het streven is om elke melding af te handelen, maar gelet op prioritering kan in voorkomende gevallen worden besloten om dit niet of pas op een later moment te doen.

5

WABO-domeinen

5. WABO-domeinen

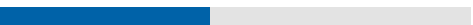
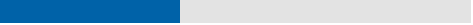
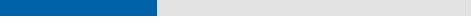
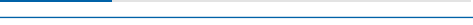
Onder de Wabo-domeinen vallen Bouw, Brandveiligheid, Inrichtinggebonden milieu en Bodem. Daarnaast valt het strijdig gebruik van gronden/bouwwerken met het bestemmingsplan hier onder. Voor al deze domeinen heeft de gemeente een wettelijk opgedragen taak op het gebied van toezicht en handhaving.

Toezicht en handhaving omvat diverse werkzaamheden. Het uitvoeren van controles, zowel buiten als administratief, maar ook het opleggen van lasten onder dwangsom of toepassing van bestuursdwang en het afhandelen van meldingen en handhavingsverzoeken. Verder wordt gewerkt aan beleidsontwikkeling, advisering over vergunningen, opstellen van rapportages en programma's en samenwerking met partners zoals Juridische en Veiligheidszaken (JVZ), Sociaal Domein en GGD.

Toezicht en handhaving omvat diverse werkzaamheden. Het uitvoeren van controles, zowel buiten als administratief, maar ook het opleggen van lasten onder dwangsom of toepassing van bestuursdwang en het afhandelen van meldingen en handhavingsverzoeken.

5.1. BOUW

Bij het onderdeel Bouw kunnen de volgende handhavingsonderwerpen onderscheiden worden:

Nr.	Handhavingsonderwerpen	Risicoscore*
1	Veiligheid evenementen	11,2
2	Bestaande bouwwerken	9,6
3	Strijdig planologisch gebruik bouwwerken	8,4
4	Sloopwerkzaamheden, inclusief asbest	7,8
5	Omgevingsvergunningen activiteit bouwen	6,0
6	Monumenten en beschermd stads- of dorpsgezicht	6,0

* *Risico = kans op niet-naleving x negatief effect. De schaal loopt van 0 (geen risico) tot 25 (hoog risico). Zie paragraaf 4.3 voor verdere toelichting.*

De prioriteit van de controles ligt vooral op het gebied van veiligheid, zoals constructieve veiligheid en brandveiligheid. Alleen door toezicht te houden kunnen overtredingen worden geconstateerd. Bij overtredingen voert de inspecteur overleg met de vergunninghouder en/of bouwkundig aannemer. Eerst wordt gekeken of de overtreding alsnog vergund kan worden. Als legalisatie niet mogelijk is, wordt de overtreder aangeschreven om de overtreding te beëindigen. Als bij hercontrole(s) blijkt dat de overtreding niet is opgeheven, wordt er een sanctie opgelegd.

Bestaande bouwwerken

Toezicht vindt plaats op basis van meldingen en zichtbare

signalen vanaf de openbare weg. Gelet wordt op achterstallig onderhoud, vervuiling en verloedering van een bouwwerk. In 2022 zullen ongeveer 60 woningen worden gecontroleerd op achterstallig onderhoud, illegale bouw of gebruik. Meldingen kunnen aanleiding zijn voor bijzondere aandacht voor bijvoorbeeld specifieke straten of wijken. Indien nodig wordt dan nauwe samenwerking gezocht met andere toezichtdomeinen.

Bij controles bij vervuilde woningen (hygiënisch ontoelaatbaar) op basis van het protocol 'hygiënische woonoverlast' assisteert team Toezicht en Handhaving de GGD. Situaties waarbij sprake is van een meervoudige problematiek worden afgestemd met de afdeling JVZ, het

MOL (Meldpunt Overlast) en zo nodig het Veiligheidshuis. Hierbij is sprake van een integrale aanpak.

De gemeente krijgt (gedurende het stookseizoen) diverse klachten melding over rook/geuroverlast als gevolg van het stoken van openhaard, hout en/of pelletkachels. De gemeente kan niet alle overlast wegnemen, omdat de gemeente niet beschikt over een adequaat instrumentarium om effectief te kunnen optreden tegen hinder c.q. overlast, veroorzaakt door het particulier stoken van hout in een leef- en woonomgeving. Dit komt omdat er (nog) geen landelijk vastgestelde normen c.q. grenswaarden bestaan voor wat betreft de maximaal toegestane uitstoot van rookgassen, specifiek voor het stoken van hout in open haarden en houtkachels in particuliere huishoudens. Ook is geen geschikte meetapparatuur beschikbaar. Daardoor is het voor de gemeente niet mogelijk om objectiveerbaar te beoordelen laat staan vast te stellen of in een bepaalde situatie sprake is van ontoelaatbare stookhinder, waartegen de gemeente rechtmatig handhavend kan optreden. Dit geldt des te meer voor omstandigheden, waarbij er meerdere potentiële overlastbronnen in elkaars nabijheid aanwezig zijn en deze ook nog gelijktijdig actief kunnen zijn. Omdat goed stookgedrag de kans op overlast verminderd, is op de website een artikel geplaatst met stooktips: www.leeuwarden.nl/nl/houtrook. Dit artikel wordt ook geplaatst in de krant.

Een trend is de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad voor zowel particuliere woningen als woningen van de woningbouwverenigingen. Vaak worden deze werkzaamheden vergunningvrij uitgevoerd maar blijken achteraf wel vergunningplichtig te zijn door vermeerdering van het bouwvolume. Ook het aanbrengen van de installatie (bijvoorbeeld een luchtwarmtepomp) zorgt voor veel meldingen met betrekking tot vergunningplicht en/of geluidsoverlast.

Dit betreft het gebruik van gronden en bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan. Controle vindt plaats na meldingen of handavingsverzoeken en bij eigen waarnemingen. Het betreft jaarlijks ca. 10 meldingen.

Deze taak betreft het houden van toezicht op werken waarvoor een sloopmelding is gedaan. Sinds 1 januari 2020 is het toezicht op het bedrijfsmatig verwijderen van asbest bij de FUMO ondergebracht. De gemeente ziet toe op particuliere asbestverwijdering. Dit laatste heeft echter geen prioriteit.

Omgevingsvergunningen activiteit bouwen

Voor het toezicht op bouwen houden we voor 2022 rekening met de gereed melding van circa 500 vergunningen. Ongeveer 110 vergunningen daarvan zijn naar verwachting voor het oprichten van woningen, wat ongeveer een totaal van 620 woningen behelst. Toezicht op kleine bouwwerken, zoals garages, uitbouwen en dakkapellen vindt plaats als de constructieve veiligheid in het geding is.

In 2022 zullen er naar verwachting 12 grote, voor publiek toegankelijke en 150 middelgrote bouwwerken (veelal verbouwingen van publiek toegankelijke gebouwen en verbouwingen in de binnenstad) in uitvoering zijn. In 2022 worden naar verwachting 15 vergunningen verleend voor het wijzigen van de bestemming en verbouwen van een pand tot appartementencomplex.

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is uitgesteld naar 1 juli 2022 en wordt tegelijk met de Omgevingswet ingevoerd. De wet zal grote invloed hebben op de taakuitoefening van de gemeente. Het accent verschuift van vergunningverlening naar toezicht en handhaving bij de bouw. Naast het verbeteren van de kwaliteitsborging in de bouw, beoogt deze wet de positie van de bouwconsument te versterken. De private kwaliteitsborging in de bouw betekent samengevat dat de technische bouwbesluittoets en het toezicht tijdens de bouw in de toekomst door private partijen wordt uitgevoerd. De gemeentelijke werkzaamheden voor een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen beperken zich tot een toets aan het bestemmingsplan, welstand en omgevingsveiligheid.

De (repressieve) handhaving blijft echter een taak van de gemeente. Dit betekent dat de gemeente achteraf, na voltooiing van het bouwwerk, eventueel handhavend moet optreden. De verwachting is dat dit tot meer juridische vervolgacties zal leiden.

De gemeente werkt samen met partijen in het Ambassadeursnetwerk Kwaliteitsboring bouwen Fryslân. De gemeente heeft ook een tegemoetkoming in de kosten beschikbaar om pilot projecten te stimuleren. Vanuit de markt is er op dit moment geen tot weinig animo voor de uitvoering van pilots ter voorbereiding op het nieuwe stelsel.

Op het moment van het opstellen van dit uitvoeringsprogramma, zijn door diverse stakeholders (ook uit de markt) zoals

bouwend Nederland, VEH (Vereniging Eigen Huis), VNG (waaronder ook Leeuwarden), en de G4, zorgen geuit over een verantwoorde invoering van deze wet op 1 juli 2022.

Dit heeft te maken met onder andere:

- Een beproefde werkwijze met deelopleveringen. Volgens de huidige Wkb wettekst, kan pas opgeleverd worden als de laatste woning klaar is. Een gefaseerde oplevering bij bijvoorbeeld nieuwbouwprojecten met meerdere woningen is dan niet mogelijk. Dit is praktisch gezien niet handig.
- Het ontbreken van duidelijkheid over de financiële aspecten. Het beeld is nu, dat ingeval van kleine bouwwerken, de kosten van kwaliteitsborging buitenproportioneel worden. Ook is er nog geen overeenstemming over de compensatie

van te verwachten kosten voor gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de taken die achterblijven en de nieuwe taken die op hen af komen. Dit betreft voornamelijk taken op het gebied van toezicht en handhaving. De kosten hiervan kunnen niet meer gedekt worden door leges.

- Het aantal kwaliteitsborgers blijft achter ten opzichte van het aantal dat nodig is voor een landelijk dekkend Wkb-systeem. Ook is er nog onvoldoende zicht op het aantal integrale (waar alle betrokken partijen aan deelnemen) proefprojecten, en hoe de knelpunten die hieruit naar voren komen, worden opgelost.

Leeuwarden volgt de ontwikkelingen op dit onderdeel nauwlettend en staat hierin in goede samenwerking met andere gemeenten en de VNG.

Monumenten en beschermd stads- of dorpsgezicht

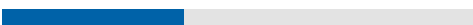
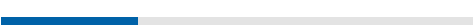
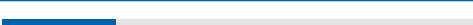
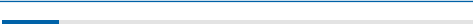
Dit betreft toezicht op werken waarvoor een omgevingsvergunning activiteit wijzigen monumenten of de activiteit slopen in beschermd stads- of dorpsgezicht is verleend. Voor 2022 zullen er naar verwachting 75 vergunningen verleend worden. Het toezicht heeft als doel de gebouwen te beschermen en bijzondere zichtbepalende waarden te behouden.

Daarnaast acteren we op meldingen van illegale werkzaamheden bij monumenten. Direct handhavend optreden kan onomkeerbare schade aan de monumentale waarde van het monument en aantasting van het beschermd stads- of dorpsgezicht voorkomen.

Direct handhavend optreden kan onomkeerbare schade aan de monumentale waarde van het monument en aantasting van het beschermd stads- of dorpsgezicht voorkomen.

5.2. BRANDVEILIGHEID

Bij het onderdeel Brandveiligheid kunnen de volgende handhavingsonderwerpen onderscheiden worden:

Nr.	Handhavingsonderwerpen	Risicoscore*
1	Woonfunctie voor kamergewijze verhuur	13,6
2	Woonfunctie boven winkels	12,8
3	Bijeenkomstfunctie (grote groepen personen) ¹	12,0
4	Logiesfunctie	10,2
5	Onderwijsfunctie (basisonderwijs)	9,6
6	Kinderdagverblijven	9,6
7	Woonfunctie voor zorg ²	9,0
8	Onderwijsfunctie (voortgezet)	9,0
9	Gezondheidszorgfunctie zonder bedgebied	9,0
10	Winkelfunctie	8,0
11	Sportfunctie	7,8
12	Gezondheidszorgfunctie met bedgebied	7,2
13	Industriefunctie	6,6
14	Kantoorfunctie	6,0
15	Celfunctie (PI Leeuwarden) ³	3,0

* *Risico = kans op niet-naleving x negatief effect. De schaal loopt van 0 (geen risico) tot 25 (hoog risico). Zie paragraaf 4.3 voor verdere toelichting.*

1. Bouwwerken waar grote groepen mensen bijeenkomen, zoals discotheken, WTC expo, Cambuurstadion, De Harmonie.

2. Daartoe geschikt zijnde woningen van een zorgaanbieder waarin professionele zorg wordt aangeboden.

3. De penitentiaire Inrichting heeft zelf veel aandacht voor het onderwerp brandveiligheid wat de kans op niet-naleving kleiner maakt en de voorzieningen zijn op orde. Dit maakt dat de PI laag scoort in de risicoscores.

De onderwerpen die hoog scoren zijn met name die gebruiksfuncties waarbij gebruikers qua veilig vluchten afhankelijk zijn van anderen en/of waar wordt geslapen.

Algemeen

Doel van de controles bij brandveiligheid is primair het sturen op bewustwording van de regels bij de eigenaar en gebruiker(s) van het bouwwerk. Daarmee proberen wij het naleefgedrag op de onderdelen bewustzijn van verantwoordelijkheid en veilig kunnen vluchten aantoonbaar te verbeteren.

Om de bewustwording te vergroten, wordt daar waar nodig voorlichting brandveilig gebruik gegeven en/of informatiemateriaal verstrekt of ontwikkeld. Dit veelal in samenwerking met de Veiligheidsregio, die hierin een voortrekkersrol heeft. Periodiek vindt er afstemming met de Veiligheidsregio plaats en worden er netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Het aantal controles per gebruiksfunctie is gebaseerd op het structureel bijgehouden naleefgedrag vanaf 2016.

Woonfunctie voor kamergewijze verhuur

Panden met een woonfunctie voor kamergewijze verhuur (5 wooneenheden of meer) moeten voldoen aan extra voorschriften voor brandveiligheid en een melding brandveilig gebruik hebben. Bij de controles hierop wordt sterk gestuurd op bewustwording van de brandveiligheidsvoorschriften bij zowel de eigenaren als de huurders. In samenwerking met de Veiligheidsregio Fryslân en Leeuwarden Stadiestad wordt de doelgroep studenten door voorlichting bewust gemaakt van brandveiligheidsvoorschriften. Gezien de grote doorstroom van bewoners van kamerverhuur worden deze panden eens in de vier jaar gecontroleerd.

Van de 223 geregistreerde panden (welke allemaal minimaal eenmaal door ons zijn gecontroleerd) worden 55 panden opnieuw gecontroleerd.

Woonfunctie boven winkels

Uit de steekproef over wonen boven winkels, zoals deze in 2016 aan de raad is aangeboden, blijkt dat voor deze panden sprake is van een verhoogd brandveiligheidsrisico. Eigenaren zijn hier, samen met bewoners en gebruikers primair verantwoordelijk voor.

Het binnentreden van winkels is niet aan privacy-restricties gebonden. In 2022 zullen wij bij ongeveer 30 winkels de brandscheiding met de woning(en) controleren. Gezien de impact die het nemen van (vaak onverwachte) maatregelen voor de winkeliers en eigenaren heeft, vergt dit taakonderdeel relatief veel inzet.

Bijeenkomstfunctie (grote groepen personen)

Bij met name de grotere uitgaansgelegenheden (17 stuks) zijn relatief veel personen aangewezen op een beperkt aantal vluchtwegen. In combinatie met

veel personen per m2 en drankgebruik levert dat extra risico's (en dus mogelijk slachtoffers) op bij het veilig kunnen vluchten. In 2022 zullen wij 1 pand controleren.

Logiesfunctie

Bij dit onderwerp gaat het om recreatief verblijf of tijdelijk onderdak bieden aan personen. Zodra er aan meer dan 10 personen onderdak wordt geboden, heeft men een omgevingsvergunning brandveilig gebruik nodig. Denk hierbij aan hotels en hostels. Op basis van de verleende omgevingsvergunning brandveilig gebruik worden deze gebouwen periodiek gecontroleerd. In 2022 zullen er 11 van de 31 panden worden gecontroleerd.

Bed&Breakfast (B&B)

Kleinschalig gebruik (maximaal 2 kamers van een woning) voor B&B valt onder de normale woonfunctie. Betreft het meer kamers, maar wordt er aan niet meer dan 10 personen onderdak geboden, dan vinden er geen gerichte controles plaats. Deze panden dienen overigens wel aan de (vrij strenge) eisen van een logiesfunctie te voldoen.

Onderwijsfunctie (basisonderwijs)

Brandveiligheid van de basisscholen is primair gericht op veilig vluchten (denk in dit verband aan het vrijhouden van gangen zodat vluchtroutes niet geblokkeerd worden) en secundair op de beheersbaarheid van brand (redden personen en voorkomen schade aan belendingen). In 2022 zullen er bij 31 van de 64 basisscholen controles worden uitgevoerd. Brandweer Fryslân bezoekt jaarlijks een aantal scholen om met name voorlichting te geven aan de leerlingen.

Kinderdagverblijven

Het gaat hier om kinderdagverblijven met dagverblijf van meer dan 10 personen jonger dan 12 jaar. Als

gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen wordt deze gebruiksfunctie steeds meer ondergebracht in of bij basisscholen (vorming integraal kindcentrum (IKC)). In 2021 zullen 20 van de 72 kinderdagverblijven gecontroleerd worden.

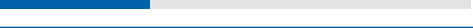
Woonfunctie voor zorg

Het gaat hierbij vooral om de grotere bouwwerken zoals verzorgingshuizen en multifunctionele centra. Als gevolg van de verschuivingen in de zorg zien we ook steeds meer kleinschalige ontwikkelingen. In 2021 zullen er bij de 34 bouwwerken 17 reguliere controles uitgevoerd worden. Extra aandacht zal aan de organisatorische aspecten van veilig kunnen vluchten worden besteed omdat de bewoners gemiddeld genomen steeds minder zelfredzaam zijn. Bij 5 wooneenheden of meer (zie bij Woonfunctie voor kamergewijze verhuur) is vaak ook sprake van 'kamergewijze verhuur'. Bij een dubbelfunctie worden deze in verband met zwaardere Bouwbesluit-eisen qua prioritering meegenomen bij de 'woonfunctie voor zorg'.

Het verlenen van zorg door een professionele zorgaanbieder aan bewoners van een 'normale' woning (geen relatie eigendom/huur met de zorgverlener) valt niet onder de 'woonfunctie voor zorg'. Wij volgen hierin het standpunt van de minister, dat de brandveiligheid bij deze categorie gebouwen de verantwoording is van de eigenaar en/of huurder. Voorbeeld van een dergelijk gebouw: flatgebouw met daarin veel ouderen geconcentreerd, die zorg op afroep thuis krijgen.

5.3. INRICHTINGGEBONDEN MILIEU

Het gaat bij dit domein primair om de naleving van milieuwetgeving bij bedrijven of bedrijfsmatige activiteiten en het toezicht op de naleving van de geluidsvoorschriften bij evenementen. Bij het onderdeel milieu worden de volgende handhavingsonderwerpen onderscheiden:

Nr.	Handhavingsonderwerpen	Risicoscore*
1	(Externe) veiligheid (brand-, explosiegevaar, giftige stoffen, waarborgen veiligheid)	17,6
2	Afval (afgifte/opslag (gevaarlijke) afvalstoffen)	13,6
3	Indirecte lozingen (vetafscheiders, olie-benzineafscheider, giftige stoffen)	12,8
4	Geluidsoverlast	12,0
5	Energie (energieverspilling, energiebesparing)	8,0
6	Bodemverontreiniging (bodem warmte/koude opslag)	7,8
7	Luchtverontreiniging (ammoniak stoffen die de ozonlaag aantasten, stofoverlast)	6,8
8	Geuroverlast	4,8
9	Lichthinder	3,2
10	Trillingsoverlast	2,0

* *Risico = kans op niet-naleving x negatief effect. De schaal loopt van 0 (geen risico) tot 25 (hoog risico). Zie paragraaf 4.3 voor verdere toelichting.*

De onderwerpen hiernaast zijn speerpunten bij de uitvoering van onderstaande controles.

Controles milieu inrichtingen

Bij de reguliere en opleveringscontroles worden alle thema's uit de risico-analyse meegenomen. Wij controleren bedrijven die potentieel risicovol zijn en/of een slecht naleefgedrag vertonen en/of bedrijven waarbij aspecten aan de orde zijn die lokale, regionale en/of landelijke prioriteit hebben. Hieronder valt ook het in behandeling nemen van meldingen over bedrijven, bedrijfsmatige activiteiten en muziekevenementen.

Onder potentieel risicovol vallen bedrijven met:

- risicovolle activiteiten zoals de opslag, productie of verwerking van of met behulp van gevaarlijke stoffen. Dit zijn bijvoorbeeld de bedrijven die een opslag hebben waar aanvullende veiligheidsrichtlijnen, vanuit de PGS-15 (publicatiereeks gevaarlijke stoffen), op van toepassing zijn;
- grotere kans op incidenten, overlast en overtredingen omdat ze de milieuregels slecht naleven;
- grotere kans op niet-naleving van de milieuregels omdat ze al langere tijd niet gecontroleerd zijn.

Inrichtingen zijn ingedeeld op basis van milieubelasting en risico's waarbij categorie 4 de klasse is met de grootste risico's en categorie 1 met de kleinste. Categorie 4 inrichtingen worden jaarlijks gecontroleerd, categorie 3 inrichtingen eenmaal per twee jaar en categorie 2 eenmaal in de vijf jaar en categorie 1 eenmaal in de 10 jaar. In 2022 staan 64 reguliere controles op het programma en houden we rekening met 30 tot 40 opleveringscontroles.

Projectmatige controles

Projectmatige controles zijn veelal gericht op één thema en/of een groep van dezelfde type inrichtingen/bedrijven. Hierbij kan gedacht worden aan het thema brand- en explosiegevaar als een bedrijf een gasflessenopslag heeft of het thema geluidsoverlast bij een horecabedrijf en/of evenement of het thema (brand)veiligheid en energiezuinigheid bij 'grote' stookinstallaties en de daarbij behorende SCIOS-keuring. Er wordt gekeken naar slechts één of enkele aspecten van de milieuwetgeving. Bij een groep inrichtingen kan gedacht worden aan bijvoorbeeld gasdrukregel en -meetstations. Inrichtingen die niet onder één van de projecten vallen worden periodiek jaarlijks of eens per 2 of 5 jaar gecontroleerd, zie voorgaande paragraaf. Op deze manier wordt voorkomen dat deze niet meer gecontroleerd worden.

Opleveringscontroles meldingsplichtige bedrijven

We verwachten in 2022 75 tot 100 nieuwe of gewijzigde inrichtingen. Aan de hand van de uitkomsten van de risico-analyse wordt een keuze gemaakt welke van de nieuwe of overgenomen bedrijven er gecontroleerd gaan worden. Bedrijven worden zoveel mogelijk in de opstart-/beginfase gecontroleerd om te kijken of de benodigde voorzieningen die zij moeten treffen zijn gerealiseerd. Hierbij kan, afhankelijk van de bedrijfsvoering, gedacht worden aan een olie-benzineafscheider, vetafscheider, vloeistofdichte vloer of brandwerende kluis. Daarnaast geldt specifiek voor exploitanten van cafés, discotheken en restaurants, dat zij zoveel als mogelijk voorafgaand aan de opening van hun bedrijf worden geïnformeerd over het aspect geluid en geur. Ook wordt een beoordeling gemaakt of voor deze bedrijven/doelgroep maatwerkvoorschriften (gedragsvoorschriften) moeten worden opgelegd. Dit om eventuele overlastsituaties te voorkomen.

Omgevingswet en Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

Onder de Omgevingswet verdwijnt het begrip 'inrichting' uit de Wet milieubeheer (Wm). Het wordt vervangen door een regulering per milieubelastende activiteit. In een bedrijf kan sprake zijn van één of meerdere milieubelastende activiteiten. De rijksregels staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Maar er kunnen ook andere regels gelden. Dit houdt in dat het bestaande inrichtingenbestand moet worden omgezet naar milieubelastende activiteiten.

Inventarisatie van bedrijven en/of bedrijfsmatige activiteiten op industrieterreinen

Om adequaat te kunnen reageren op meldingen en zicht te houden op risicovolle bedrijven dient het bedrijveninformatiesysteem actueel te zijn. Niet ieder bedrijf doet uit zichzelf een melding of vraagt een vergunning aan. Tijdens de controles wordt dan ook scherp in de gaten gehouden of er nieuwe bedrijven in de omgeving zijn bijgekomen. Daarnaast wordt hiervoor de informatie over bedrijven bij de Kamer van Koophandel en op internet in de gaten gehouden.

Op basis hiervan wordt bekeken of een bedrijf een melding moet indienen, een vergunning aan moet vragen en/of moet worden bezocht. In het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen, wordt deelgenomen aan de tweejaarlijkse schouw op de bedrijventerreinen en/of centra in Leeuwarden, Stiens en Grou. Ook dan wordt gekeken naar eventuele veranderingen van bedrijven en locaties.

Geluidsoverlast

Toezicht op geluidsoverlast vindt plaats bij evenementen, horecagelegenheden en bedrijven waarover wij meldingen van geluidsoverlast hebben ontvangen. Veel overlastsituaties vinden plaats buiten kantooruren. Naast de geluidsoverlast, die samenhangt met horecagelegenheden en muziekevenementen, kan gedacht worden aan geluid van koelingen, ventilatoren en laden/lossen. Vaak zijn overlastsituaties in de nachtelijke uren, tussen 23:00 uur en 07:00 uur. De inzet ten behoeve van overlastmeldingen kan van invloed zijn op de beschikbare capaciteit voor reguliere en opleveringscontroles.

**Onder de Omgevingswet verdwijnt
het begrip 'inrichting' uit de Wet
milieubeheer. Het wordt vervangen door
regulering per milieubelastende activiteit.**

Energie

Ondernemingen hebben te maken met verplichtingen op het gebied van energie. Deze verplichtingen vloeien voort uit Europese, Nederlandse wet- en regelgeving.

We volgen ontwikkelingen op de voet als deelnemer van het landelijk kernteam energiebesparing.

We blijven actief in het Friese netwerk van gemeenten en de FUMO waarbinnen kennis, (brief)formats, strategie en ervaringen uitgewisseld worden.

Energiebesparing in het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Ondernemingen met een middelgroot- en groot energieverbruik moeten de voor hun relevante energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd <5 jaar toepassen. Deze ondernemingen zijn ook verplicht per maatregel te rapporteren of hier al aan voldaan is.

Onze toezichthouders zijn in 2019 een project gestart om in vier jaar tijd alle middelgroot- en groot energieverbruikers in de gemeente in kaart te brengen en te benaderen. Onze aanpak is ondernemingen te stimuleren en wanneer nodig te verplichten serieus met energiebesparing aan de slag te gaan. We maken afspraken over welke maatregelen wanneer uiterlijk toegepast zijn en leggen deze vast. Onze ambitie en 'de stip op horizon' is alle relevante ondernemingen en organisaties zover te krijgen dat verplichte besparende maatregelen uiterlijk eind 2023 zijn toegepast.

Er zijn nog ondernemingen die moeten rapporteren. We weten inmiddels dat dit in de regel verzamelgebouwen zijn. We vervolgen in 2022 het traject ook deze rapportages te krijgen maar benaderen nu de eigenaren.

Net als voorgaande jaren maken we gebruik van de "versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht". Een ondersteuningsregeling van Rijkswaterstaat om de klimaatdoelstellingen

voor energiebesparing versneld dichterbij te brengen. Het plan hiervoor wordt door de FUMO voor alle gemeenten centraal ingediend.

Energielabel C-verplichting

Per 1 januari 2023 geldt voor kantoren de energielabel C-verplichting. Pandeigenaren en huurders hebben hierover in juli 2021 een brief ontvangen vanuit het ministerie van BZK. Veel kantoren hebben nog geen energielabel. In 2022 gaan we verder met het benaderen van eigenaren waarvan we verwachten dat ze niet gaan voldoen.

We leggen hierbij de nadruk op het stimuleren en het maken van afspraken om handhaving in 2023 te voorkomen. Vanuit het rijk is een budget van ca 11.000 euro toegekend voor ondersteuning van toezichthoudende taken op de Label C verplichting.

EPBD III

In de Europese Energy Performance of Buildings Directive (EPBD III) worden systeemeisen voorgeschreven voor de verbetering van de energieprestatie van technische bouwsystemen. De richtlijn is op 10 maart 2020 geïmplementeerd in de Nederlandse wet- en regelgeving. Er wordt onderzocht hoe het toezicht op EPBD III kan worden vormgegeven

FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing)

Op 1 juli 2017 trad het Besluit tot wijziging van het Besluit Omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving) in werking. Dit besluit regelt welke Wabo-taken als basistaak bij een omgevingsdienst moeten worden ondergebracht. De FUMO, de omgevingsdienst in Fryslân, voert voor alle bevoegde gezagen in Fryslân deze taken uit. De gemeente Leeuwarden is hierin opdrachtgever, bevoegd gezag

en het aanspreekpunt voor de bedrijven die gecontroleerd worden of waarvoor een vergunning wordt verleend. Wabo-taken die niet onder het basistakenpakket vallen, de zgn. 'thuis-taken' worden door de gemeente zelf uitgevoerd.

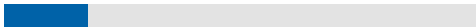
Voor het jaar 2022 wordt door de FUMO en de Friese bevoegde gezagen een gezamenlijk 'Programma VTH Basistaken Fryslân' opgesteld. Dit programma wordt opgesteld op basis van het VTH beleid voor de basistaken in Fryslân dat op 2 februari 2021 is vastgesteld door het college. Als basis is een risicomodel opgesteld met daarin alle basistaakinrichtingen. Aan alle branches en activiteiten zijn risico's toegekend op basis van expert judgement en ervaringen elders in het land. Dit programma voldoet aan het Besluit omgevingsrecht.

Vanaf 2022 vallen circa 237 inrichtingen onder het basistakenpakket. De FUMO heeft aangegeven, naast de capaciteit voor het Fryslânbreed Uitvoeringsprogramma, ca. 46 inrichtingen die onder het basistakenpakket vallen te kunnen bezoeken voor een milieucontrole. Het toezicht op de inrichtingen die vallen onder de categorie: afval, intensieve veehouderij, tankstations met en zonder LPG, vuurwerk en beoordeling van elektronische milieujaarverslagen worden uitgevoerd via de regionale branche-aanpak. De overige controles worden uitgevoerd in het lokale programma voor Leeuwarden overeenkomstig het risicomodel voor Leeuwarden. Dit risicomodel behoort bij het VTH-beleid Fryslân en hierin zijn de prioriteiten bepaald.

In 2022 krijgen de projecten uit 2021, 'indirecte lozingen gevaarlijke afvalstoffen', toezicht op agrarische luchtwassers' en net-niet Brzo inrichtingen een vervolg. Voor 2022 zijn drie thema's benoemd die opgepakt worden vanuit het programma ketentoezicht. Dat zijn de thema's bodem, afval en de continuering van bestaande projecten waaronder het containerproject asbest afval.

5.4. BODEM

Bij het onderdeel Bodem kunnen de volgende handhavingsonderwerpen onderscheiden worden:

Nr.	Handhavingsonderwerpen	Risicoscore*
1	Sanering ernstige gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan voor 1987)	9,6
2	Toepassen grond en baggerspecie op of in de bodem	7,2
3	Opslag van grond, bagger en bouwstoffen	7,2
4	Zorgplicht saneringen (ontstaan vanaf 1987)	6,6
5	Nazorgmaatregelen op locaties waar na sanering restverontreiniging is achtergebleven	6,6
6	Toepassen van bouwstoffen (menggranulaat, asfaltgranulaat, betonklinkers e.d.)	4,4

* *Risico = kans op niet-naleving x negatief effect. De schaal loopt van 0 (geen risico) tot 25 (hoog risico). Zie paragraaf 4.3 voor verdere toelichting.*

Sinds 2003 is de gemeente Leeuwarden bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming (Wbb). De Wbb bevat onder andere regels voor het uitvoeren van bodemonderzoeken en bodemsaneringen. Daarnaast is de gemeente Leeuwarden bevoegd gezag voor het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Het Bbk stelt onder andere regels aan het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen.

Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor het houden van adequaat toezicht op de Wbb en het Bbk. De aanpak is sinds 2003 conform de landelijk vastgestelde Handhaving Uitvoeringsmethode Wet bodembescherming (HUM Wbb) en de Handhaving Uitvoeringsmethode Besluit bodemkwaliteit (HUM Bbk). Ook in 2022 zal deze aanpak worden gecontinueerd.

Sinds 1 juli 2017 is de Wet VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) van kracht. In deze wet is aangegeven dat gemeenten onder andere taken, die gerelateerd zijn aan de Wbb en het Bbk, over moeten dragen aan een regionale uitvoeringsdienst. Daarom heeft de gemeente Leeuwarden per 1 januari 2020 de uitvoering van de wettelijke bodemtaken (Wbb en Bbk) overgedragen aan de FUMO. De FUMO voert de taken in opdracht van de gemeente Leeuwarden uit conform de doelen die in dit HUP worden gesteld.

Het toezicht binnen het domein Bodem bestaat uit zowel administratief toezicht als controles in het veld.

De voorziene invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022 zal effecten hebben op de uitvoering van de werkzaamheden. Echter de omvang en aantallen van bodemsanering en grondverzet zullen naar verwachting niet significant wijzigen. Derhalve resulteert dit HUP in een werklast waarbij het aantal saneringenten opzichte van vorige jaren redelijk constant is en het aantal meldingen met betrekking tot het toepassen van grond opnieuw stijgt.

Sanering ernstige gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan voor 1987)

Op grond van gegevens van voorgaande jaren is de verwachting dat er in 2022 in de gemeente Leeuwarden door diverse marktpartijen rond de 30 bodemsaneringen per jaar worden uitgevoerd. Ongeveer twee derde van deze saneringen is minder prioritair en wordt uitgevoerd onder het Besluit Uniforme Saneringen en heeft grotendeels betrekking op kabel- en leidingwerkzaamheden. Door vooroverleg en controle tijdens de saneringen ligt het naleefgedrag voor dit onderwerp al enige jaren boven de 90%. Voor 2022 wil de gemeente dit percentage boven de 90% houden door 20 tot 25 saneringslocaties ten minste één keer te bezoeken.

Toepassen grond en baggerspecie op of in de bodem

Het aantal gemelde toepassingen van grond en/of baggerspecie in de gemeente Leeuwarden ligt in 2022 naar verwachting rond de 350 toepassingen. Het naleefgedrag van de daarvoor geldende regelgeving ligt rond de 80%. Het streven is om dit percentage in 2022 te handhaven dan wel te verbeteren. Alle meldingen worden beoordeeld en een deel van de meldingen wordt feitelijk gecontroleerd. De controles worden uitgevoerd volgens een risicomatrix, waarbij van meldingen met een hoog risico een hoger percentage (circa 25%) wordt gecontroleerd dan van meldingen met een matig of laag risico (circa 10%). Naar verwachting worden op deze manier circa 60 tot 80 toepassingen daadwerkelijk gecontroleerd. Daarnaast wordt surveillance uitgevoerd om niet gemelde toepassingen op te sporen en wordt voorlichting gegeven omtrent Wbb en Bbk aan betrokken partijen.

Opslag van grond, bagger en bouwstoffen

Het aantal keren dat sprake is van depotvorming ligt naar verwachting rond de 50 keer per jaar. Het naleefgedrag ligt rond de 80%. We streven ernaar om dit percentage in 2022 te handhaven dan wel te verbeteren door onder andere het controleren van alle meldingen voor depotvorming. Ook hier geldt dat surveillance wordt uitgevoerd om niet gemelde depots op te sporen en er wordt voorlichting gegeven omtrent Wbb en Bbk aan betrokken partijen.

Zorgplicht saneringen (ontstaan vanaf 1987)

Per jaar worden ongeveer 2 tot 4 zorgplichtsaneringen uitgevoerd. Bodemverontreinigingen die zijn ontstaan op of na 1 januari 1987 vallen onder het zorgplichtartikel van de Wet Bodembescherming en moeten, indien mogelijk, geheel worden opgeruimd. Het naleefgedrag is vergelijkbaar met dat van de saneringen van gevallen die voor 1987 zijn ontstaan en ligt boven de 90%. Voor 2022 willen we dit percentage boven de 90% houden.

Grote infrastructurele werken

Naast de geprioriteerde onderwerpen zal er in 2022 aandacht uitgaan naar het grondverzet in de nieuw te realiseren wijk Middelsee.

Ook zal in 2022 aandacht geschonken worden aan de aanleg van het warmtenet. Uitgaande van positieve uitkomst bij de geothermie boringen zal dit warmtenet in 2022 en de daarop volgende jaren worden aangelegd. Deze aanleg zal gepaard gaan met grootschalige graafwerkzaamheden en bijbehorende meldingen en registraties.

Mogelijk is er in 2022 nog enige aandacht nodig voor de Grootschalige Bodemtoepassing (GBT) die in het verleden nabij het toekomstige buurtschap Unia in de wijk Zuidlanden in Leeuwarden is gerealiseerd. Vanwege gewijzigde plannen moest de GBT worden verplaatst. Verwacht wordt dat deze werkzaamheden in 2021 zijn afgerond maar mogelijk is er sprake van beperkte uitloop in 2022.

Klachten/meldingen

Naar aanleiding van klachten en meldingen wordt actief toezicht uitgevoerd. Naar verwachting gaat het in 2022 om circa 10 tot 15 meldingen.

Samenwerking

Vanwege grondtransporten en toepassingen van grond en/of bagger binnen of buiten de gemeente Leeuwarden is er regelmatig contact met onder meer de andere Friese gemeenten, de Provincie, Wetterskip Fryslân en, in mindere mate, met de politie. Nu de FUMO het toezicht binnen het domein Bodem uitvoert, wordt dat niet anders. Op deze manier wordt gezamenlijk beter grip verkregen op grondstromen over de gemeentegrens heen. Er is geen sprake van structurele ketenhandhaving, maar van een oog- en oorfunctie voor elkaar.

6
Fysieke openbare ruimte,
bijzondere wetten en veiligheid

6. Fysieke openbare ruimte, bijzondere wetten en veiligheid

In dit hoofdstuk staat de beschrijving van de handhavingsdomeinen Fysieke openbare ruimte, Bijzondere wetten en Veiligheid. Genoemde toezicht en handhavingstaken worden uitgevoerd door Handhaving, Veiligheidsdomein. Van belang om te vermelden is dat de handhaving capaciteit (fors) onder druk staat. De verdeling van schaarste maakt dat er scherpe keuzes gemaakt moeten worden ten aanzien van de uitvoering van werkzaamheden. Meerder factoren zijn hieraan debet, waaronder de toenemende vraag op bestaande taakvelden enerzijds, en de verruiming van het takenpakket anderzijds. Ook zijn er andere zaken welke bepalend zijn, waaronder eerder doorgevoerde bezuinigingen, incidenten en demonstraties. Daar er slechts beperkte ruimte is om op alle ontwikkelingen in te spelen, kan dit consequenties hebben voor bepaalde onderwerpen.

6.1. FYSIEKE OPENBARE RUIMTE

Handhaving houdt toezicht en handhaaft in de fysieke openbare ruimte en heeft hierbij tien vaste taakvelden. Daarnaast wordt ook inzet gepleegd voor de domeinen Bijzondere wetten en Veiligheid; zie paragrafen 6.2. en 6.3.

Nr.	Handhavingsonderwerpen	Risicoscore*
1	Verkeer	22,0
2	Afval	20,0
3	Honden	14,4
4	Gebruik openbare ruimte	9,0
5	Evenementen	8,4
6	Ligplaatsen	5,6
7	Reclame	4,4
8	Graffiti en zwerfafval	4,4
9	Groen en bomen	2,0
10	Markt en standplaatsen	1,2

* *Risico = kans op niet-naleving x negatief effect. De schaal loopt van 0 (geen risico) tot 25 (hoog risico). Zie paragraaf 4.3 voor verdere toelichting.*

Verkeer

Binnen het onderwerp Verkeer komen verschillende onderwerpen aan bod, waaronder parkeercontrole, doorstroming verkeer en fietsverwijdering.

Parkeercontrole

De gemeente Leeuwarden kent diverse parkeerregiems: betaald parkeren, vergunninghouderzones en blauwe zones. In het kader van parkeerregulering en de verbetering van de naleving van de wet- en regelgeving, wordt gesurveilleerd op het hebben van een geldig parkeerrecht. De stad Leeuwarden kent een groot parkeerbestand en het is gewenst dat er efficiënt en doelmatig gebruik wordt gemaakt van de parkeerplaatsen. Met in achtneming van het vorenstaande en de omstandigheid dat er sprake is van (zeer) beperkte controlecapaciteit, zowel relatief (controlegebieden groter en controletijden ruimer) als absoluut (forse bezuiniging op handavingsformatie), wordt daarom prioriteit gegeven aan toezicht en handhaving in de stad. In de binnenstad wordt vrijwel dagelijks gecontroleerd op de aanwezigheid van een geldig parkeerrecht, in de blauwe-zone wijken (slechts) periodiek. Excessen buiten het voornoemd gebied worden op basis van meldingen meegenomen. Ook in Grou vindt toezicht en handhaving plaats (blauwe zone en vergunninghouders), waarbij de frequentie van toezicht in de zomermaanden wordt verhoogd. Naast uitschrijven van bekeuringen (onder andere voor fout parkeren, parkeren zonder vergunning, negeren inrijverbod) vindt handhaving ook plaats door middel van het opleggen van naheffingsaanslagen voor het parkeren zonder parkeerrecht.

Eerder had Leeuwarden ten doel gesteld om per halverwege 2021 een scanwagen te laten rondrijden in de stad ten behoeve van parkeerhandhaving. Gelet op het project 'Autoluwe Binnenstad' in relatie tot softwaremigratie en ambtelijke capaciteit, is dit verzet naar Q2 van het jaar 2022. Middels een scanvoertuig kan afhankelijk van het geldende parkeerregiem, het parkeerbestand efficiënter worden gecontroleerd en de bereidheid tot een geldig parkeerrecht worden verhoogd (waaronder betalingsbereidheid).

Autoluwe binnenstad

Per halverwege september 2021 is een deel van de binnenstad van Leeuwarden autoluw. Door verkeersbewegingen terug te brengen wordt beoogd de verblijfsfunctie van de binnenstad te vergroten. Wonen, werken en recreëren staat hierin centraal. Ontheffinghouders (denk aan bewoners) kunnen permanent het gebied betreden, overig verkeer enkel gedurende de venstertijden. Het autoluwe karakter wordt (vooralsnog) fysiek gehandhaafd. Aan de hand van een evaluatie welke begin 2022 wordt uitgevoerd zal worden bekeken welke mogelijkheden er zijn voor camerahandhaving.

Middels camerahandhaving is 100% van de overtredingen handhaafbaar. Om de binnenstadsbeleving in de nabije toekomst verder te vergroten wordt in het jaar 2022 een verdere verkenning gedaan ten zien van het vergroten van de autoluwe zone. Reeds is gebleken dat eerder geraamde handhavingscapaciteit niet voldoende is om correcte naleving af te dwingen. In het jaar 2022 zal de inzet worden verhoogd. Indien er camera's worden geplaatst, zal ook ten opzichte van de huidige formatie uitzetting plaatsvinden (o.a. wegens de vele bezwaren welke doorgaans volgen).

Doorstroming verkeer

Bescherming van de zwakste verkeersdeelnemers (voetgangers en fietsers) en een veilige doorstroming van het algemene verkeer zijn belangrijke aandachtspunten. Er vindt periodiek toezicht plaats of het wegverkeer wordt gehinderd en/of er gevaarlijke situaties ontstaan. Hierbij valt te denken aan bouwsteigers, hoogwerkers of kraanwagens die zonder vergunning of in afwijking van een vergunning of algemene regels de openbare ruimte gebruiken. Het accent van toezicht en handhaving ligt op de binnenstad en de hoofd- en invalswegen.

Fietsverwijdering

Verkeerd gestalde fietsen, weesfietsen en fietswrakken zijn bepalend in het uiterlijk aanzien en veroorzaken overlast. Daarom worden deze fietsen in de daartoe aangewezen gebieden door Handhaving verwijderd. De prioriteit bij fietsverwijdering ligt in het stationsgebied. Daar heeft het verwijderen van fietswrakken, weesfietsen en verkeerd gestalde fietsen hoge prioriteit vanwege de grote hoeveelheid mensen die daar komen. De binnenstad van Leeuwarden is aangewezen als gebied waar weesfietsen verwijderd kunnen worden. Meerdere keren per jaar vindt dan ook een schouwronde plaats. Fietswrakken worden in de hele gemeente verwijderd. De gemeente Leeuwarden maakt gebruik van de diensten van het AFAC om fietsen te verwijderen. In verband met capaciteitsproblemen bij het AFAC (onder andere opslagcapaciteit en personeel) is de beoogde uitbreiding van het verboden stallingsgebied niet in het jaar 2021 uitgebreid en kan gemiddeld genomen slechts eenmaal per week fietsverwijdering plaatsvinden. In het jaar 2022 wordt opnieuw gekeken naar de mogelijkheden om de benodigde capaciteit te vergroten. Tevens wordt bezien in hoeverre de diensten waarin de AFAC voorziet kunnen worden overgedragen naar de gemeente Leeuwarden. Een business case wordt hiertoe opgemaakt.

Fietsverwijdering - inzet per gebied:

	Fietswrak	Weesfiets	Verkeerd gestald
Stationsgebied	✗	✗	✗
Binnenstad	✗	✗	
Gehele gemeente	✗		

Speerpunten 2022

Net als in andere jaren zijn er ook voor het jaar 2022 speerpunten op verkeersgebied. Het eerder aangehaalde project 'Autoluwe binnenstad' is in 2022 een speerpunt. Het gebied wordt relatief frequent gecontroleerd op de aanwezigheid van voertuigen zonder geldig inrijd- of verblijfsrecht.

Een ander aandachtsgebied is het (fout-)parkeren op de pleinen en pijpen. Net als andere jaren is dit ook in 2022 een aandachtspunt. Parkeren is hier niet toegestaan, tenzij hier anderszins in is voorzien. Dit komt ten goede aan de binnenstadsbeleving. Verder wordt ook gekeken naar het gebruik van andere parkeerplekken in de binnenstad. Deze plekken zijn schaars en het is noodzakelijk dat er op rechtmatig gebruik van parkeerplaatsen wordt toegezien.

Tot slot zijn diverse voetgangersgebieden in de binnenstad van Leeuwarden. Fietsen in het voetgangersgebied wordt als vervelend ervaren en kan ook gevaarlijk zijn. In dit kader vindt er toezicht en handhaving plaats om fietsers te weren van de voetgangersgebieden. Het winkelgenot, recreatiegenot en de veiligheid worden hiermee verhoogd.

Afval

Binnen het taakveld Afval wordt bijzet van huishoudelijk afval naast containers en grofvuildumpingen in de openbare ruimte tegen gegaan. Cruciaal bij de aanpak hiervan is de goede samenwerking met afvalinzamelaar Omrin, maar ook met wijkpanels en de bewonersbedrijven. Steevast staat verwijdering, aanpak en het voorkomen van verkeerd geplaatst afval centraal. Het doel hiervan is het op orde brengen van bijzet- en dumplocaties voor een meer zichtbare, schonere en meer verzorgde omgeving. In het kader van toezicht en handhaving trekken handhavers van Handhaving meerdere malen per week op met medewerkers van Omrin. Dan worden diverse dumplocaties bezocht en wordt het afval onderzocht.

In 2022 zal, ondanks dat prijsdifferentiatie is uitgesteld, handhaving op afval zich niet enkel richten op bijzet en dumping, maar ook – meldingsgericht – op vervuiling van afval (restafval in GFT). Dit in aanloop op de invoering van Diftar in 2023 (zie hoofdstuk 2). Net als eerdere jaren wordt er gekeken naar de locaties waar de meeste overlast aanwezig is, de zogeheten hotspots. Op en nabij deze hotspots wordt extra toezicht gehouden. Wanneer overtredingen (bijzetten van huishoudelijke afvalzakken en het dumpen van grofvuil, frequent vervuilen van afval) worden geconstateerd, wordt handhavend opgetreden. Naast de hotspots die op basis van monitoring naar voren komen, worden ook locaties gecontroleerd op basis van meldingen en eigen constatering. Deze locaties worden ook meegenomen in de reguliere surveillancerondes en met het afdoen van (afvalgerelateerde) meldingen. Verder wordt in het jaar 2022 geprobeerd om de slagkracht ten aanzien van afvalhandhaving te vergroten, door bestuursrechtelijk te gaan handhaven.

Gebruik openbare ruimte

Toezicht en handhaving heeft tot doel (potentieel) gevaarlijke en ontsierende situaties in de openbare ruimte te voorkomen en/of beëindigen. Dit heeft tot doel de openbare ruimte schoon, heel en veilig te houden. De binnenstad van Leeuwarden, het stationsgebied, de Schrans/Verlengde Schrans en het Vliet hebben prioriteit wat toezicht en handhaving betreft.

Speerpunten zijn geplaatste voorwerpen op of aan de weg welke ontsierend werken, niet deugdelijk zijn afgezet of anderszins gevaar kunnen veroorzaken. Denk hierbij reclame-sandwichborden. Op basis van meldingen wordt er daarnaast toezicht gehouden op bijvoorbeeld aanhangwagens die langer dan drie aaneengesloten dagen op de weg staan. De parkeerdruk in Leeuwarden is in bepaalde wijken hoog en het onnodig langdurig geplaatst hebben van onder andere aanhangers draagt hier aan bij. Ook doet het afbreuk aan het uiterlijk aanzien van de gemeente Leeuwarden. Ditzelfde geldt voor autowrakken en defecte voertuigen met anders dan een eenvoudig te verhelpen gebrek. Er wordt aan de hand van de parkeerdruk en de onwenselijkheid van het voertuig op locatie gezien of inzet wordt gepleegd. Tot slot wordt steekproefsgewijs gecontroleerd in hoeverre afgegeven vergunningen voor het gebruik van de openbare ruimte juist worden nageleefd, met het oog op het voorkomen van schade.

Honden

Loslopende honden en uitwerpselen in de openbare ruimte zijn voor veel mensen een ergernis. Daarom is op grond van de APV het laten loslopen van honden verboden, behalve in de aangewezen losloopegebieden.

Daarnaast is het opruimen van uitwerpselen verplicht en mogen honden bijvoorbeeld niet in speeltuinen, op

speelweiden, op stranden of wegen komen waar met bebording is aangegeven dat het verboden is. Handhavers van Handhaving richten zich op de verbetering van het naleefgedrag, met als doel en resultaat de wijken, groengebieden en parkeren schoner en veiliger te maken. Binnen dit taakveld ligt prioriteit bij het op laten ruimen van uitwerpselen, de aanlijnplicht en het tegengaan dat honden worden uitgelaten in speeltuinen en andere locaties, bedoeld voor kinderen om te spelen. Surveillance vindt niet alleen in uniform plaats, maar ook in burger. Dit om de pakkans te vergroten. Dit laatste wordt ook gedaan door op bepaalde locaties enige tijd te posten. Genoemde speerpunten zijn deels seizoensgebonden. Zo krijgen in de zomermaanden de parken en het Groene Ster gebied meer aandacht.

Naast loslopende honden en de opruimplicht wordt er ook ingezet op de naleving van een opgelegde muilkorf- en aanlijnverplichting. Deze verplichting kan worden opgelegd door de burgemeester, bijvoorbeeld naar aanleiding van een bijtincident. De behandeling van casussen aangaande bijtincidenten worden uitgevoerd door een hondengedragsdeskundige. Dit te samen met de politie, conform het in 2020 vastgestelde handhavingsarrangement.

Ligplaatsen

De gemeente Leeuwarden is een waterrijke gemeente. Het water wordt gebruikt om op te wonen en te recreëren. Voor wat betreft vaartuigen op het water is naast de APV ook het Ligplaatsenbeleid en het Aanwijsbesluit Ligplaatsen, kaden en wallen van kracht. Toezicht en handhaving richt zich onder andere op het illegaal aanleggen van vaartuigen. Steeds vaker zien we dat vaartuigen worden aangelegd op locaties die daartoe niet zijn bedoeld, zowel in de binnenstad als in de wijken.

Prioriteit wordt daarbij gegeven aan de binnenstad, de heringerichte kades alsmede locaties waar beroepsvaart aflegt. Daarnaast wordt projectmatig aandacht besteed aan aanleglocaties waar geen door de gemeente gerealiseerde aanlegvoorzieningen zijn gerealiseerd. In het jaar 2022 zullen enkele inventarisaties worden uitgevoerd ten aanzien van de welstand van schepen. Wanneer er sprake is van een welstandsexces kan er besloten worden om handhavend op te treden. Dit ter bescherming van het uiterlijke aanzien van de gemeente Leeuwarden.

Als stedelijke waterrijke gemeente zien we het aantal zwerfers en personen met verward gedrag op pleziervaartuigen, die aanleggen op locaties welke niet daartoe zijn aangewezen, toenemen. Om eventuele overlast en de oneigenlijke inname van kaden en wallen tegen te gaan, zal net als in voorgaande jaren ook in 2022 hier actief op worden ingezet. Deze inzet beperkt zich overigens niet alleen tot handhaving, maar ook tot hulpverlening. Om de situatie van de betrokkene(n) te verbeteren schakelt Handhaving ook Zienn in. Tot slot wordt jaarlijks gecontroleerd op naleving van de '1 november regeling'. Pleziervaartuigen in het aangewezen gebied in Leeuwarden mogen na die datum en tot 1 april het volgende jaar niet in die gebieden liggen.

In 2022 wordt een watervisie opgesteld. Naar verwachting geeft dit heroverwegingen wat betreft het (recreatief) gebruik van het water. Daarmee verandert mogelijk ook de handavingsbehoefte. Mocht dit leiden tot een andere gemeentelijke rol wat betreft watertoezicht, dan zal dit een plek krijgen in de kadernota handhaving die eveneens in 2022 wordt opgesteld en doorwerking heeft in de daarop volgende handavingsuitvoeringsprogramma's.

Reclame

Reclame kan bijdragen aan de vindbaarheid van ondernemers en de verkoop van goederen. Het kan echter ook ontsierend zijn of zelfs gevaarlijke situaties opleveren. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de APV en het reclamebeleid zijn grondslag voor toezicht en handhaving. Veel voorkomende overtredingen zijn gevelreclame zonder of in afwijking van een (omgevings-) vergunning en uitstallingen en losse reclameborden bij winkelbedrijven. Daarnaast wordt opgetreden tegen bijvoorbeeld 'wildplak', sandwichborden en reclamevoertuigen in de openbare ruimte.

De binnenstad van Leeuwarden heeft voor toezicht en handhaving de hoogste prioriteit. Daarna volgen (doorgaande wegen binnen) de bebouwde kommen van Leeuwarden, Grou en Stiens. In de overige gebieden vindt toezicht plaats naar aanleiding van meldingen.

Graffiti en zwerfafval (Verpakkingsconvenant)

Om het uiterlijk aanzien van de gemeente te verbeteren zijn vanuit het Verpakkingsconvenant middelen beschikbaar gesteld voor het tegengaan van onder meer graffiti en zwerfafval. Tweemaal per jaar vindt een graffiti-schouw plaats. Naar aanleiding van de bevindingen uit die schouw

wordt bijvoorbeeld graffiti verwijderd. Middels de graffiti-app kunnen betrokkenen (beleid, handhaving, schoonmaak) elkaar informeren over de aanwezigheid van graffiti. Maandelijks maakt een handhaver een graffiti-ronde en legt dan de bevindingen vast via de app. De informatie komt via de app terecht bij de schoonmakers, die op hun beurt de graffiti verwijderen.

Om de wijken en buurten van Leeuwarden schoon te houden en aandacht te vragen voor het tegengaan van zwerfafval, wordt ieder jaar in een wijk de Grote Schoonmaakactie georganiseerd. Handhavers van Handhaving dragen bij aan schouw- en schoonmaakactie, door bijvoorbeeld burgers en bedrijven te informeren hoe om te gaan met hun (huishoudelijk) afval en hoe zwerfafval te voorkomen. Daarnaast maakt informatievoorziening (zoals bij middelbare scholen) onderdeel uit van dit taakveld. Daarbij wordt aangesloten bij de educatiemomenten door de gemeente en Omrin.

In 2022 wordt, net als in voorgaande jaren, bij het onderdeel evenementen aandacht besteed aan het tegengaan van zwerfafval. Dit in overleg met organisatoren en andere gemeentelijke afdelingen. Specifiek zal in het jaar 2022 ook worden inzet op zwerfafval in parken zoals de Prinsentuin omdat bezoekers dat in de afgelopen zomermaanden in grote hoeveelheden achterlieten.

Om het uiterlijk aanzien van de gemeente te verbeteren, zijn vanuit het verpakingsconvenant middelen beschikbaar gesteld voor het tegengaan van onder meer graffiti en zwerfafval.

Groen en bomen

Toezicht en handhaving richten zich met betrekking tot groen en bomen hoofdzakelijk op overhangend groen, illegale kap en het niet naleven van de vergunningvoorschriften. Overhangend (particulier) groen kan zorgen voor onveilige (verkeers-)situaties en/of belemmering van het onderhoud van de weg. Toezicht en handhaving richt zich op het tegengaan van overlast en gevaarlijke situaties door overhangend groen, door het gesprek aan te gaan met de betreffende perceeleigenaar of door handhavend op te treden.

Om kaalslag en illegale kap tegen te gaan is een kapvergunning nodig voor de kap van houtopstanden als dit monumentale/waardevolle bomen of 10 of meer bomen betreft. Toezicht en handhaving legt zich toe op naleving van verleende vergunningen, controle op uitvoering van de herplantplicht (welke veelal met het verlenen van een kapvergunning wordt opgelegd) en optreden bij illegale activiteiten en niet-naleving van vergunningvoorschriften. Controle van verleende kapvergunningen en herplantplicht vindt steekproefsgewijs plaats. Naast de bestuursrechtelijke handhaving kunnen het opleggen van een herplantplicht of het betalen van een schadevergoeding instrumenten zijn die worden ingezet.

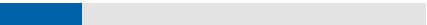
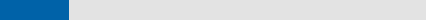
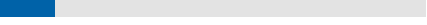
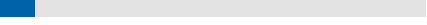
Markt en standplaatsen

Het toezicht op naleving van de diverse week- en jaarmarkten, voor zover het de gemeente Leeuwarden betreft, is neergelegd bij de marktmeester van de Stichting Marktbeheer. Handhaving draagt zorg dat, op aangeven van de marktmeester, ondersteuning wordt geboden indien noodzakelijk. Ook wordt door Handhaving handhavend opgetreden wanneer de APV en/of de Beleidsregel verkoopstandplaatsen niet worden nageleefd.

6.2. BIJZONDERE WETTEN

Bij de bijzondere wetten wordt gehandhaafd volgens het op 31 maart 2015 vastgestelde handhavings-arrangement. Het arrangement bevat beleidsregels over hoe opgetreden wordt tegen overtredingen en is het resultaat van afspraken tussen gemeente, politie en het Openbaar Ministerie. In geval van overtreding door minderjarigen worden ook de ouders/voogden geïnformeerd dat hun kind alcohol of softdrugs heeft gekocht. Burgers die overlast of overtredingen melden worden geïnformeerd over de wijze waarop de melding is afgehandeld. De informatie die toezicht en handhaving oplevert, wordt ook betrokken bij de beoordeling van nieuwe aanvragen om een vergunning of ontheffing.

Het resultaat van de risico-analyse is weergegeven in onderstaande tabel. Daarbij zijn de handhavings-onderwerpen geordend op aflopend risico. Onderstaand wordt omschreven waarop in 2022 de inzet zal worden gepleegd. In de uitvoering wordt intensief samengewerkt tussen de handhavers van Handhaving, toezichthouders van het team Toezicht en Advies, Bouwen en Milieu en politie. Die samenwerking vindt bijvoorbeeld plaats bij controles van prostitutiebedrijven en coffeeshops. Horecabedrijven en evenementen worden in het kader van toezicht op naleving van de Alcoholverwet door Handhaving gecontroleerd.

Nr.	Handhavingsonderwerpen	Risicoscore*
1	Prostitutie-, escortbedrijven en illegale prostitutie	25,0
2	Discotheken, uitgaancentra	17,6
3	Cafés	16,0
4	Coffeeshops	14,4
5	Theehuis, cafetaria	13,6
6	Niet-vergunningsplichtige bedrijven (afhaalrestaurants, videotheken)	5,6
7	Wijk- en dorpshuizen	4,8
8	Sportkantines	4,8
9	Slijterijen	4,0
10	Supermarkten	3,2
11	Horeca overige – met alcohol (restaurant, hotel, kerk, kookstudio, studentensociëteit)	2,0

* *Risico = kans op niet-naleving x negatief effect. De schaal loopt van 0 (geen risico) tot 25 (hoog risico). Zie paragraaf 4.3 voor verdere toelichting.*

Prostitutie-, escortbedrijven en illegale prostitutie

Leeuwarden heeft zes vergunde seksinrichtingen. Drie hiervan zijn gevestigd op de Weaze. Hier wordt in pandige raamprostitutie aangeboden (48 werkkamers). Een vergunning is verstrekt voor een privéhuis, één voor een massagesalon en één voor een videotheek.

Als gemeente willen wij een bijdrage leveren aan het bestrijden en voorkomen van mensenhandel, aan het verbeteren van de veiligheid, gezondheid en werkomstandigheden van prostituees werkend bij prostitutiebedrijven. Dit proberen wij te bereiken door het signaleren van misstanden en doorgeven aan of delen van informatie met ketenpartners, de jaarlijkse hygiënische toets en toezicht en handhaving. De prostitutiebedrijven voldoen aan alle voorwaarden gesteld in de vergunning en in de APV Leeuwarden. Er zijn alleen prostituees in de inrichtingen werkzaam die de minimale leeftijd van 21 jaar hebben bereikt, ingeschreven staan in het bevolkingsregister en het handelsregister van de Kamer van Koophandel. Het is verplicht om te allen tijde een beheerder in het prostitutiebedrijf aanwezig te hebben wanneer deze geopend is voor publiek. Het is niet mogelijk om als prostituee en bezoeker in een prostitutiebedrijf te verblijven tussen 03:00 uur en 10:00 uur. De gemeente handhaaft samen met de politie op bedrijfsmatige prostitutie aangeboden vanuit woningen, welke in strijd zijn met het vergunningenbeleid.

Discotheken, uitgaanscentra en cafés

Leeuwarden heeft ongeveer 85 discotheken, uitgaanscentra en cafés. De horecabedrijven, waarbij de laatste drie jaar geen overtredingen zijn geconstateerd, worden niet meegenomen in de geplande jaarlijkse preventieve controle. De doelstelling is het bevorderen van de naleving van regels van de Alcoholwet en

de APV Leeuwarden. Specifiek wordt gekeken of alle horecabedrijven beschikken over een geldige Alcoholvergunning of Exploitatievergunning. Daarnaast dient tijdens de openingsuren altijd een leidinggevende aanwezig te zijn en mag er geen alcohol worden geschonken aan minderjarigen.

In 2022 zal bij 30 bedrijven een preventieve controle plaatsvinden en bij 28 bedrijven wordt een leeftijdscontrole uitgevoerd.

Coffeeshops

In de gemeente Leeuwarden zijn maximaal twaalf coffeeshops toegestaan. Deze zijn in het bezit van een Exploitatievergunning en een gedoogverklaring. De doelstelling is het zo effectief mogelijk reguleren en handhaven om de gezondheidsrisico's minimaal te houden en de openbare orde en veiligheid te kunnen waarborgen. Coffeeshops moeten voldoen aan de AHOJGI-criteria (geen affichering; geen harddrugs; geen overlast; geen verkoop aan jeugdigen onder de 18 jaar, hoeveelheden per transactie kleiner dan 5 gram; toegang te verlenen en te verkopen aan anderen dan ingezetenen van Nederland) en aan de voorwaarden gegeven in de Exploitatievergunning en gedoogverklaring. Op jaarbasis wordt iedere coffeeshop driemaal gecontroleerd. De politie controleert op het gestelde in de AHOJGI-criteria, de handhavers op de voorwaarden gegeven in de vergunning en de gedoogverklaring. De Belastingdienst controleert de boekhouding.

Theehuis en cafetaria

Leeuwarden kent 46 theehuizen en cafetaria's. De doelstelling is het bevorderen van de naleving van regels van de Alcoholwet en de APV Leeuwarden. Specifiek wordt gekeken of de bedrijven beschikken over een geldige Alcoholvergunning of Exploitatievergunning. Daarnaast dient tijdens de openingsuren altijd een

leidinggevende aanwezig te zijn en mag er geen alcohol worden geschonken aan minderjarigen. In 2022 zal bij 7 bedrijven een preventieve controle plaatsvinden en bij 15 bedrijven wordt een leeftijdscontrole uitgevoerd.

Supermarkten en niet vergunningsplichtige bedrijven

Leeuwarden heeft ongeveer 40 supermarkten met landelijke naamsbekendheid, maar ook supermarkten met minder naamsbekendheid. Ook vallen er veel bedrijven onder detailhandel. Dit zijn bedrijven waar men eten kan afhalen of laten bezorgen, of waar men diensten verleent (internetwinkel, videotheek etc.). Deze bedrijven hebben geen vergunning nodig van de gemeente. De doelstelling is het bevorderen van de naleving van regels van de Alcoholwet en de APV Leeuwarden, zodat er geen alcohol wordt geschonken of verstrekt aan minderjarigen. In 2022 worden er 40 leeftijdscontroles uitgevoerd. Bij de zogenaamde 'hot spots' wordt het bestrijden van jeugdoverlast gecombineerd met leeftijdscontroles naar de verstrekking van alcohol.

Wijk- en dorpshuizen en sportkantines

Binnen de gemeente Leeuwarden zijn ongeveer 127 jeugdhonken, wijk- en dorpshuizen en sportkantines. De doelstelling is het bevorderen van de naleving van regels van de Alcoholwet, APV Leeuwarden en de (para) commerciële verordening. Alle (para)commerciële instellingen (zoals stichtingen of verenigingen) moeten beschikken over een geldige Alcoholvergunning of Exploitatievergunning. Tijdens de openingsuren dient er altijd een leidinggevende of barvrijwilliger aanwezig te zijn, inclusief een lijst met de barvrijwilligers. Er mag geen alcohol geschonken of verstrekt worden aan minderjarigen. In 2022 worden er 35 preventieve controles en 35 leeftijdscontroles uitgevoerd.

Slijterijen

In de gemeente Leeuwarden zijn ongeveer 27 slijterijen. De doelstelling is het bevorderen van de naleving van regels van de Alcoholwet. Alle slijterijen moeten beschikken over een geldige Alcoholvergunning. Tijdens de openingsuren moet er altijd een leidinggevende aanwezig zijn en er mag geen alcohol worden verstrekt aan minderjarigen. In 2022 worden 29 gecombineerde leeftijd- en preventieve controles uitgevoerd.

Horeca overig

Er zijn circa 238 bedrijven die onder de categorie horeca overig vallen. Daarbij wordt bedoeld: restaurants, hotels, kookstudio's, koffiezaken, etc. De doelstelling is het bevorderen van de naleving van regels van de Alcoholwet en de APV Leeuwarden. Alle bedrijven moeten beschikken over een geldige Alcoholvergunning of Exploitatievergunning en er moet tijdens de openingsuren altijd een leidinggevende aanwezig zijn. In 2022 worden 50 preventieve controles en 20 leeftijdscontroles uitgevoerd.

6.3. VEILIGHEID

Toezihtsmodel binnenstad

Het Toezihtsmodel is een samenwerkingsverband tussen politie, gemeente (handhavers Handhaving), beveiligingsbedrijf Trigion en de openbare vervoersbedrijven, waarbij gezamenlijk toezicht leidt tot betere signalering en handhaving van de openbare orde. Het Toezihtsmodel is van toepassing op de binnenstad van Leeuwarden (gebied binnen de stadsgrachten), inclusief het stationsgebied. Uit informatie van ondernemers, politiecijfers en de Veiligheidsprestatieindex blijkt dat er een verschuiving van veiligheidsproblemen naar de buitenring van de binnenstad is. Hierdoor is niet dagelijks, maar op bepaalde momenten extra toezicht nodig. De prioriteit ligt in de binnenstad, mede door de beperkte capaciteit en de aanrijtijd. De aandachtsgebieden buiten de binnenstad zijn: het Vliet (tot en met de rotonde Bleeklaan/Bote van Bolswertstraat) en de Schrans/Verlengde Schrans (tot aan Borniastraat, gebied omgeving Klanderij, Zuiderplein, Zuidergrachtswal, Achter de Hoven, Gardeniersweg, Oostergoweg).

Cameratoezicht

Het instrument cameratoezicht draagt bij aan de afname van geweld tijdens het uitgaan, verhogen van het veiligheidsgevoel van inwoners en crowdcontrol bij evenementen. Er worden 13 camera's structureel ingezet die door de eenheid Handhaving live worden uitgekeken tijdens uitgaansuren. Het live uitkijken vindt standaard plaats op donderdag-, vrijdag- en zaterdagavond van 22.00 uur tot 06.00 uur en in het bijzonder tijdens extra drukke uitgaansavonden, zoals de studiestartweek en rondom de kerstdagen. Tijdens evenementen is er cameratoezicht in ieder geval op Koningsnacht/-dag, 5 mei en oud en nieuw. In voorkomende gevallen wordt ook bij andere grote (risicovolle) evenementen en/of betogingen cameratoezicht ingezet.

Dit instrument is onlosmakelijk verbonden met de effectieve aanpak van veiligheid en vindt in nauwe samenwerking met de politie plaats.

Veiligheid bij evenementen

Voorafgaand aan evenementen vindt er overleg plaats tussen de gemeente, hulpdiensten, vervoerders en organisatie. De integrale voorbereiding richt zich onder andere op de veiligheid van de bezoekers, omwoners en medewerkers. Risico's worden inzichtelijk gemaakt, de inzet ten aanzien van de veiligheid wordt getoetst en beoordeeld, scenario's worden besproken. Crowdmanagement en crowdcontrol zijn in de voorbereiding een vast onderdeel.

Tijdens evenementen wordt, afhankelijk van de grootte en behorende risico's van het evenement, een Veiligheid Team ingezet bestaande uit vertegenwoordigers van gemeente, hulpdiensten, beveiliging en eventueel de organisator. Dit team richt zich op de vooraf geprepareerde veiligheidsaspecten of anticipeert

**Het toezichtsmodel is een samenwerkings-
verband tussen politie, gemeente,
beveiligingsbedrijf Trigion en de openbare
vervoersbedrijven, waarbij gezamenlijk toezicht
leidt tot een betere signalering en handhaving
van de openbare orde.**

op actuele ontwikkelingen. Uiteraard komen ook andere aspecten, zoals eerder omschreven in dit document, in dit team aan de orde. Bij evenementen met een lager risico wordt het veiligheidsteam afgeschaald naar een Klein Comité. Daarnaast zijn er ook evenementen waarbij geen gecoördineerde integrale aanpak noodzakelijk is; de partijen vinden elkaar dan rechtstreeks.

Overlastgevende jeugdgroepen

De aanpak van jeugdoverlast wordt geregisseerd door de gemeentelijke Taskforce Jeugdoverlast. Toezicht en handhaving vinden plaats vanuit de ketenaanpak en worden uitgevoerd door straatcoaches, politie en handhavers in samenwerking met ambulant jongerenwerk en VNN. Alle partijen controleren actief op de overlastlocaties zoals vastgesteld door de Taskforce Jeugdoverlast en treden waar nodig handhavend op. Hiervan worden rapportages opgemaakt die gebruikt worden in de ketenaanpak, de persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis Fryslân (VHF), de discipline gesprekken met politiechef en burgemeester of een bestuurlijke maatregel (gebiedsverbod, samenscholingsverbod) of een zorgmelding. Goede dossiervorming is cruciaal. Daarnaast vinden gerichte controles plaats naar aanleiding van verzoeken van JVZ, MOL of politie.

De beperkingen die opgelegd zijn door de Coronapandemie hebben uiteraard ook zijn weerslag gehad op het gedrag van de jeugd op straat. Zo is ook terug te zien in de jeugdoverlastcijfers, deze zijn flink gestegen in vergelijking met voorgaande jaren. De constatering dat er meer jongeren op straat waren te vinden tijdens de Coronapandemie kan op de lange termijn leiden tot toename van jongeren in het straatbeeld. De kans is groot dat de jeugd die

geproefd heeft aan de straat daar ook langer in blijft hangen met de nodig overlast tot gevolg. De uitwas van alle maatregelen is daarin een onvoorspelbare factor. Om daar vanaf het begin af aan goed bovenop te zitten is daar in een vroeg stadium van 2022 wel de nodige capaciteit en inzet voor nodig. Om die reden wordt er ook eerder en langduriger inzet gevraagd voor de aanpak jeugdoverlast. Met name op de hotspots zoals parken, voetbalkooien en de Prinsentuin.

Het MOL is binnen de gemeente Leeuwarden het team waar alle klachten en meldingen binnenkomen. Via het MOL worden meldingen van overlast in wijken doorgegeven aan onder meer Handhaving. De aanpak van Handhaving is afhankelijk van de aard van het probleem. Geschat aantal MOL-meldingen voor Handhaving over de wijken op jaarbasis is in een regulier jaar 100.

Algemeen toezicht

Het algemeen toezicht vindt plaats in de gehele gemeente, overdag en in de avond- en nachtelijke uren. De inzet voor het toezichtsmodel valt hierbuiten. Algemeen toezicht omvat meerdere handhavingsonderwerpen. Hierbij kan gedacht worden aan gerichte controle op met JVZ besproken prioriteiten, demonstraties, Melddesk meldingen op veiligheidsgebied, controle op samenscholingsverboden, individuele verblijfsverboden en andere ge- en verboden. Vanaf 2021 wordt deze post ook benut ten behoeve van ondermijning. In dit kader is ten behoeve van ondermijning de hoeveelheid beschikbare uren op 800 uren gesteld. Hierbij valt met name te denken aan (participeren in integrale) controles.

Ook komt ten laste van algemeen toezicht de inzet in het Weazegebied en controles op het (te vroeg) afsteken van vuurwerk rondom de jaarwisseling worden ook vanuit dit toezicht ingezet. Doelstelling van het algemeen toezicht is om overlast en het aantal meldingen te doen dalen. Deze flexibele inzet maakt het mogelijk bij allerlei incidenten snel en adequaat te kunnen optreden. Dit veelal in samenwerking met politie, wel uiteraard ieder vanuit zijn eigen discipline en bevoegdheid.

Sinds begin 2021 geldt een verbod per aanwijzingsbesluit op het gebruiken van lachgas in de openbare ruimte, als daardoor hinder kan ontstaan of gevaar bestaat voor personen, de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu. Het college heeft alle bebouwde kommen van de gemeente aangewezen als verboden gebied. Het toezicht op dit verbod wordt meegenomen in het algemeen toezicht, op- en rondom evenementen en gedurende het toezicht op de horeca.

Horeca

Handhaving van het horecabeleid wordt integraal gereguleerd in dit HUP. Dagelijks toezicht en handhaving op straat zijn hiermee onlosmakelijk verbonden. Toezicht en handhaving zijn noodzakelijk om de openbare orde en veiligheid te waarborgen binnen de etablissementen en de terrassen. Horecatoezicht vindt plaats in de gehele gemeente. Controles worden ingezet ten behoeve van sluitingstijden, controle horecabedrijven, aanwezigheid van alcohol op de openbare weg, terrassen etc. We werken hierbij risico gestuurd.

Toezicht handelaren tweedehands goederen

Vanaf 2013 wordt uitvoering gegeven aan het plan van aanpak woninginbraken en helingbestrijding. De registerplicht voor handelaren in tweedehands goederen draagt bij in het oplossen van woninginbraken en de aanpak voor ondermijnende criminaliteit. De gemeente is belast met de controle van de registerplicht van handelaren in tweedehandsgoederen en de bestuurlijke handhaving hiervan. De bestuurlijke handhaving wordt uitgevoerd conform het geactualiseerde handhavingsarrangement helingbestrijding 2017. De doelstelling van de bestuurlijke maatregel is de naleving van de geldende wet- en regelgeving door handelaren om de afzetmarkt te verkleinen voor goederen die afkomstig zijn van een misdrijf. Dader- en gelegenheidsstructuren ten aanzien

van high-impact-crime en ondermijnende criminaliteit worden bestreden met als uiteindelijke doel om hiermee de openbare orde en het woon- en leefklimaat voor de inwoners van de gemeente Leeuwarden te beschermen.

Toezicht wedstrijden Cambuur

Cambuur is in 2020-2021 kampioen geworden van de Keuken Kampioen-Divisie en is daarmee rechtstreeks gepromoveerd naar de Eredivisie en dat trekt veel publiek bij thuiswedstrijden. Door corona is er een beperking geweest op de toeschouwers, maar onder de huidige omstandigheden mag er weer gespeeld worden in volle stadions. Dit betekent dat de druk in en rond het stadion bij risicowedstrijden relatief groot is en er worden extra maatregelen getroffen

om de veiligheid te waarborgen. Aan de hand van een risico-inventarisatie wordt in overleg met JVZ, politie en Handhaving extra handhavingsinzet bepaald. Bij de wedstrijden in de Eredivisie zijn er meer risicowedstrijden dan in de Keuken Kampioen-divisie. Eventuele beker- en nacompetitiewedstrijden, die gespeeld worden en waarin het sportieve belang hoog is, kunnen incidenteel extra inzet vergen. De inzet richt zich vooral op het algemeen toezicht in de openbare ruimte rondom het stadion en het assisteren van politie, indien het noodzakelijk is om afzettingen te plaatsen c.q. verkeer te regelen. Voorgesteld wordt dit op flexibele basis te organiseren. Daarnaast is er toezicht in algemene zin op overtredingen van de APV Leeuwarden, zoals parkeerexcessen. Dit valt onder regulier parkeerbeleid.

Bij de wedstrijden in de Eredivisie zijn er meer risicowedstrijden dan in de Keuken Kampioen-divisie.

Bijlage

Beschikbare handhavingscapaciteit per handhavingsdomein 2022

Per beleidsveld is de handhavingscapaciteit weergegeven. Om duidelijker inzicht te geven in de daadwerkelijk uit te voeren controles, zijn voor de het Fysiek Domein aantallen controles opgenomen omdat geen tijd wordt geschreven. Voor Fysieke Openbare Ruimte en Veiligheid zijn beschikbare uren opgenomen omdat hier nog wordt gestuurd op uren. Reden hiervoor is de veelzijdigheid van werkzaamheden binnen het betreffende onderwerp en dat deze op voorhand niet per definitie zijn te kwantificeren. Het totaal beschikbare budget is gebaseerd op de programmabegroting. De programmabegroting is gekoppeld aan de reguliere jaarlijkse planning- en controlcyclus, zodat de gemeenteraad op de hoogte is van het totale handhavingsbudget.

Beleidsveld	Handhavingsonderwerp	Aantal*	Toelichting / opmerking
Bouw	Veiligheid evenementen	9	
	Bestaande bouwwerken	60	
	Strijdig planologisch gebruik bouwwerken	10	na melding/eigen waarneming
	Omgevingsvergunningen activiteit bouwen	500	= aantal gereedmeldingen
	Monumenten en beschermd stads- of dorpsgezicht	75	= aantal vergunningen
Brandveiligheid	Woonfunctie voor kamergewijze verhuur	55	
	Woonfunctie boven winkels	30	
	Bijeenkomstfunctie (grote groepen personen)	1	
	Logiesfunctie	11	
	Onderwijsfunctie (basisonderwijs)	31	
	Kinderdagverblijven	33	
	Woonfunctie voor zorg	17	

Beleidsveld	Handhavingsonderwerp	Aantal*	Toelichting / opmerking
Inrichtinggebonden milieu	Controles milieu inrichtingen	64	door gemeente
		46	door FUMO; basistaken
	Projectmatige controles	-	nog niet bekend
	Opleveringscontroles meldingsplichtige bedrijven	30-40	afhankelijk van risico-analyse; totaal circa 75 meldingen
	Inventarisatie van bedrijven en/of bedrijfsmatige activiteiten op industrieterreinen	4	Leeuwarden-West, Hemrik, Grou centrum en bedrijventerrein, Stiens bedrijventerrein
	Geluidsoverlast	100	vaak na melding
	Toezicht evenementen	10-12	fysiek aanwezig
		10-15	m.b.v. geluidmeetsysteem
	Energie		
Bodem	Sanering ernstige gevallen van bodemverontreiniging	20-25	
	Toepassen grond en baggerspecie	60-80	
	Opslag van grond, bagger en bouwstoffen	50	
	Zorgplicht saneringen	2-4	
	Grote infrastructurele werken	2	
	Klachten/meldingen	10-15	

Beleidsveld	Handhavingsonderwerp	Aantal*	Toelichting / opmerking
Bijzondere wetten	Prostitutie, escortbedrijven en illegale prostitutie	10	= aantal seksinrichtingen
	Discotheken, uitgangscentra en cafés	30	preventieve controle
		28	leeftijdscontrole
	Coffeeshops	36	= 12 coffeeshops x 3 controles
	Theehuis en cafetaria	7	preventieve controle
		15	leeftijdscontrole
	Supermarkten en niet vergunningplichtige bedrijven	40	leeftijdscontrole
	Wijk- en dorpshuizen en sportkantines	35	preventieve controle
		35	leeftijdscontrole
	Slijterijen	29	preventief + leeftijd
	Horeca overig	50	preventieve controle
		20	leeftijdscontrole

Totaal aantal uren bijzondere wetten, fysieke openbare ruimte en veiligheid

Beleidsveld	Handhavingsonderwerp	Uren
Bijzondere wetten	Drank en Horecawet	1.977
	Prostitutie, escortbedrijven en illegale prostitutie	450
	Coffeeshops	180
	Totaal bijzondere wetten	2.607
Fysieke openbare ruimte	Verkeer	12.839
	Afval	8.681
	Honden	3.119
	Reclame	740
	Graffiti en zwerfafval	135
	Gebruik openbare grond	700
	Groen en bomen	250
	Ligplaatsen	400
	Markt en standplaatsen	200
	Evenementen	350
	Totaal fysieke openbare ruimte	27.414

Beleidsveld	Handhavingsonderwerp	Uren
Veiligheid	Toezichtsmodel binnenstad	5.491
	Algemeen toezicht (incl. 56 uren Cambuur)	3.709
	Horecatoezicht	395
	Cameratoezicht	3.025
	Overlastgevende jeugdgroepen	2.620
	Straatcoaching	4.118
	Toezicht op het opkopersregister	800
	Evenementen	2.500
	Totaal veiligheid	22.658
Totaal bijzondere wetten, fysieke openbare ruimte en veiligheid		52.679

